

АНА ПУНСЕТ

Меган Мак Доналд

видавництво
СТАРОГО ЛЕВА

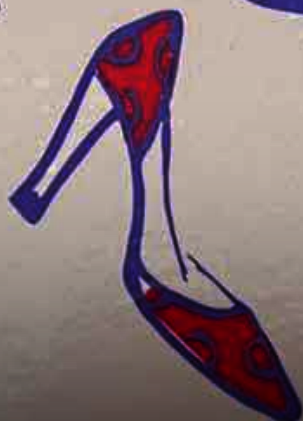
ІЖУДІ
МУДІ

проголошує незалежність

JAARVERSLAG
2022 DE
BIBLIOTHEEK
VELUWEZOOM

видавництво
СТАРОГО ЛЕВА

МЄЖКІ
РОВОГО
ГЛУЗДУ

БРІДУНС
ГЛУЗДУ

de Bibliotheek
Veluwezoom

2

Een 'prinses' op bezoek in de Bibliotheek Renkum

Voorwoord

2022 begon met een lockdown, als gevolg van corona. De bibliotheek mocht gelukkig openblijven, omdat we inmiddels als essentiële instelling werden aangemerkt. Zo konden we taalcursussen en trainingen in digitale vaardigheden blijven geven en leesplezier blijven bevorderen via activiteiten en het uitlenen van onze collectie (boeken, tijdschriften, kranten, films). In 2022 hebben we veel mee-gemaakt. En afscheid genomen van collega's, om verschillende redenen. Vanwege pensioen of verandering van baan. Ook overleed helaas onze collega Wilma aan ziekte. Het afscheid was niet altijd gemakkelijk, maar gelukkig werken er bij onze organisatie positief ingestelde mensen die begaan zijn met elkaar en met de organisatie. Nieuwe mensen werden van harte welkom geheten en snel opgenomen in de organisatie.

Corona was nog niet voorbij of de oorlog in Oekraïne brak uit. Verschrikkelijk voor de mensen daar, en wereldwijd zagen we de gevolgen door onder meer de vluchtelingenstromen en stijgende kosten. In de tussentijd ging het leven in de Veluwezoom verder en fuseerden Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom bestuurlijk met elkaar. We namen afscheid van directeur-bestuurder Lianne Busser. In augustus 2022 begon ik als nieuwe directeur-bestuurder van zowel Cultuurbedrijf RIQQ als de Bibliotheek Veluwezoom.

Door de fusie komen taal, kunst, cultuur en educatie onder één dak. Vanuit onze zes bibliotheeklocaties en een openluchttheater organiseren we uiteenlopende leesbevorderings- en digiprogramma's, exposities, wijkprojecten, muziek in de klas en nog heel veel meer. We zien onze locaties als de huiskamer van de samenleving en toegangspoort tot informatie, kennis en cultuur. Het is de plek voor persoonlijke ontwikkeling, waar mensen in staat worden gesteld om volwaardig mee te doen aan de samenleving. We zetten ons dagelijks in voor inwoners van de gemeenten Renkum, Rheden en Rozendaal. De fusie zorgt ervoor dat we meer bewoners nog beter weten te bereiken en geeft aan medewerkers de ruimte om te ontdekken, te onderzoeken en om gezamenlijk aanbod te ontwikkelen. In de bibliotheek, de wijk, op school of op het podium: Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom brengen taal, kunst en cultuur dichterbij. Vanaf 1 januari 2024 willen we ook daadwerkelijk één organisatie zijn, met een nieuwe naam.

Doeko Pinxt

In 2022 organiseerden we al meer gezamenlijke activiteiten. Dat gaan we de komende periode voortzetten, ontwikkelen en uitbreiden, zodat meer mensen met kunst en cultuur in aanraking komen. Een van de wettelijke kernfuncties van de bibliotheek is 'mensen met kunst en cultuur in aanraking laten komen'. De verbinding met Cultuurbedrijf RIQQ geeft mogelijkheden om die, maar ook de andere kernfuncties te versterken. Publiek wist onze activiteiten goed te vinden en aan het einde van het jaar waren de bezoekersaantallen vergelijkbaar met de periode voor corona.

Ook werd in ons werkgebied in 2022 de eerste schoolbibliotheek op het vmbo geopend. Op het Aeres VMBO Velp ontstond een schoolbibliotheek met rond de 1.000 titels, die inmiddels veelvuldig gebruikt wordt door de leerlingen. Dit in combinatie met wekelijks een extra lesuur Nederlands volledig gericht op lezen, moet leesplezier stimuleren en zorgen dat de achterstanden op het gebied van lezen teruglopen.

Landelijk werd er extra geld voor cultuur aangekondigd. Een golf van enthousiasme ging door de bibliotheekwereld en onze eigen organisatie, nadat de bibliothekenbrief van staatssecretaris Uslu werd gepubliceerd. De brief benadrukte de essentiële functie van de bibliotheek voor de samenleving. Het voelde als een herwaardering van het bibliotheekwerk, na jaren van bezuinigingen. Bibliotheken en gemeenten worden in de brief opgeroepen om gezamenlijk te kijken hoe de vijf kernfuncties van de bibliotheek versterkt kunnen worden. Met in het vooruitzicht extra financiering vanaf 2025.

Tegelijkertijd is onze eigen werkelijkheid dat er nog een taakstelling openstaat in de gemeente Renkum en dat ook wij last hebben van de extreme kostenstijgingen. We zijn essentieel, hebben ambities, voelen ons gewaardeerd en er is perspectief op termijn, maar er zijn ook nog reële (financiële) dreigingen voor onze organisatie. Werken met het zwaard van Damocles boven ons hoofd maakt het af en toe lastig om vol vooruit te gaan en onze maatschappelijke functie maximaal te vervullen. Dat het hard nodig is om onze maatschappelijke functie optimaal te vervullen, staat buiten kijf. Met ons werk zorgen we ervoor dat mensen mee kunnen blijven doen aan onze samenleving. Zij krijgen de taal beter onder de knie, kunnen zelf online hun belastingaangifte doen, leesplezier wordt bevorderd voor jong en oud, mensen ontmoeten elkaar, komen in aanraking met kunst en cultuur, ontwikkelen zichzelf en doen kennis op via onder meer literatuur. Mensen groeien en blijven groeien door onze activiteiten.

*Doeko Pinxt, directeur-bestuurder
de Bibliotheek Veluwezoom & Cultuurbedrijf RIQQ*

Coronamaatregelen

Begin 2022 had de samenleving nog te maken met een strenge lockdown. De bibliotheek was gelukkig wel geopend, al was het alleen voor essentiële dienstverlening. De afhaalbieb hadden we eind 2021 achter ons gelaten en stap voor stap verdwenen in de loop van 2022 de meeste coronamaatregelen. We zagen onze leden en bezoekers schoorvoetend, maar dankbaar terugkeren. Ook scholen, kinderdagverblijven en consultatiebureaus waren de eerste maanden van het jaar voorzichtig met toelaten van onze lees/mediacoaches of voorleesvrijwilligers, maar ook daar zagen we dat het leven grotendeels normaliseerde.

In dit jaarverslag zijn de effecten van corona, net als in 2020 en 2021, dan ook weer duidelijk zichtbaar. We hebben echter goede hoop dat dit volgend jaar niet meer het geval zal zijn en de stijgende lijn die over het algemeen zichtbaar is, zich zal voortzetten.

2021

...

- 13 november > weer 1,5 meter afstand houden
horeca moet om 20.00 uur sluiten
- bibliotheken mogen openblijven tot 20.00 uur < 28 november > vijf-tot-vijf-samenleving
horeca in bibliotheken moet sluiten om 17.00 uur niet-essentiële winkels om 17.00 uur dicht
- bibliotheken blijven open < 19 december > sluiting niet-essentiële winkels
horeca in bibliotheken dicht

2022

- 10 januari > basisscholen, middelbare scholen, scholen voor speciaal (voortgezet) onderwijs en bso weer open
- 15 januari > mbo, hbo en universiteiten weer open
sporten mag weer. Binnen en buiten niet-essentiële winkels open tot 17.00 uur; essentiële winkels tot 20.00 uur maximaal 4 bezoekers per dag thuis
- horeca in bibliotheken weer open < 26 januari > restaurant, concertzalen en theaters beperkt open
De Klipper weer open zonder 1,5 meter afstandsregel met coronatoegangsbewijs en mondkapje
- 15 februari > bezoek thuis weer gewoon mogelijk
helpt van de tijd op kantoor werken
- 18 februari > alles weer open tot 1.00 uur 's nachts
op plaatsen met coronatoegangsbewijs geen mondkapje, zitplaats en 1,5 meter meer
- geen coronatoegangsbewijs meer bij activiteiten < 25 februari > normale openingstijden
einde 1,5 meter afstandsregel
einde vaste zitplaats
mondkapje alleen nog in OV
coronatoegangsbewijs vervalt
- 15 maart > coronaregels worden adviezen
thuis werken hoeft niet meer
- 23 maart > mondkapje in OV is niet meer verplicht

Kengetallen de Bibliotheek Veluwezoom

Leden, uitleningen en bezoekers

Zoals ook genoemd in het vorige hoofdstuk, had corona ook in 2022 gevolgen voor onze bedrijfsvoering en de samenleving. De cijfers en resultaten in dit jaarverslag moeten wederom vanuit dat perspectief worden geïnterpreteerd. Enige duiding kunnen we echter wel geven.

Leden

In tegenstelling tot voorgaande jaren steeg het totaal aantal leden, met ongeveer 2%. De grootste toename zien we bij de Bibliotheek Velp. De (terug) verhuizing van deze vestiging naar Den Heuvel, dichterbij het centrum en dichterbij Rozendaal, wordt enorm gewaardeerd. We horen dat van onze bezoekers en zien het duidelijk terug in de cijfers. We zien daar een toename van het aantal leden (+7%), bezoekers (+78%) én uitleningen (+20%). Corona speelde bij de cijfers van bezoekers en de uitleningen echter ook een rol. In vestigingen waar alleen collectie voor jeugd en jongeren is, de jeugdBibliotheken in Doorwerth en Rheden, daalt het aantal leden nog steeds.

Uitleningen

Zoals we vorig jaar al aangaven, waren mensen heel blij met de beperkte dienstverlening die we via de afhaalbibliotheken boden, maar we leenden daardoor veel minder materialen uit dan in de normale situatie. In 2022 zien we een stijging van het aantal uitleningen van gemiddeld 19%, maar van volledig herstel ten opzichte van voor corona is nog geen sprake.

Bij onze jeugdBibliotheken steeg het aantal uitleningen met meer dan 50% ten opzichte van het jaar ervoor. Dat is te verklaren door het feit dat deze vestigingen in 2020 en 2021 geen afhaalbibliotheken hadden en pas als laatste van alle vestigingen weer openden, omdat de anderhalvermeter afstandsregel opening lange tijd in de weg stond.

De (landelijk) hernieuwde belangstelling voor luisterboeken is ook bij onze leden te zien (+13%).

Bezoekers

Gemiddeld nam het aantal bezoekers in 2022 toe, met 41%. Daarbij merkten we door corona een groot verschil tussen het begin en het einde van het jaar. Naarmate de coronamaatregelen minder werden, kwamen de bezoekers in de vestigingen en – met name – ook bij activiteiten, gelukkig terug.

De stijgende energiekosten zorgden aan het einde van het jaar ook voor een toename van het aantal bezoekers in onze vestigingen. Als vanzelfsprekend sloten bibliotheken aan bij de campagne 'Warme kamers' van het Leger des Heils, die een overzicht publiceerde van meer dan 100 warme buurt-huiskamers, waardoor mensen in de koude maanden van het jaar konden besparen op hun energierekening.

	2022	2021	%
Leden			
Totaal aantal leden	18.389	18.073	+2%
<i>Per leeftijdscategorie</i>			
o t/m 17 jaar	12.309	12.015	+2%
18 t/m 64 jaar	3.036	3.040	0%
65 jaar en ouder	2.600	2.581	+1%
Instellings- en educatieve abonnementen	445	437	+2%
<i>Per vestiging</i>			
de Bibliotheek Dieren	4.199	4.099	+2%
jeugdBibliotheek Rheden	1.248	1.265	-1%
de Bibliotheek Velp	5.213	4.872	+7%
de Bibliotheek Oosterbeek	4.421	4.407	0%
jeugdBibliotheek Doorwerth	701	732	-4%
de Bibliotheek Renkum	2.687	2.698	0%
Totaal aantal inwoners werkgebied	76.545	76.674	0%
Percentage inwoners lid van de Bibliotheek ⁽¹⁾ , totaal	23,4	23,0	+2%
<i>Per gemeente</i>			
Rheden	22,7	21,8	+4%
Renkum	24,1	24,8	-3%
Rozendaal	22,3	19,8	+13%
Abonnementen via GelrePas			
gemeente Rheden	69	75	-8%
gemeente Rozendaal	2	2	0%
gemeente Renkum	62	55	+13%
Uitleningen			
Boeken (fysiek)	432.405	355.920	+21%
Dvd's	6.482	7.598	-15%
Overige media	1.705	2.583	-44%
E-books (via de online Bibliotheek)	25.853	25.396	+2%
Luisterboeken (via de online Bibliotheek)	13.432	11.913	+13%
Totaal uitleningen (inclusief verlengingen)	479.877	403.410	+19%
<i>Per vestiging (exclusief e-books)</i>			
de Bibliotheek Dieren	114.583	98.865	+16%
jeugdBibliotheek Rheden	19.106	11.989	+59%
de Bibliotheek Velp	110.386	92.012	+20%
de Bibliotheek Oosterbeek	111.549	92.224	+21%
jeugdBibliotheek Doorwerth	7.705	4.833	+59%
de Bibliotheek Renkum	71.058	61.034	+16%
educatie (uitleningen aan scholen en instellingen)	6.205	5.144	+20%
Totaal	440.592	366.101	+20%

(1) exclusief instellingen en educatieve abonnementen

	2022	2021	%
Totaal aantal uitleenbare materialen (collectie)	98.146	98.092	0%
Aantal uitleningen per lener/abbonnement ⁽²⁾	26,1	22,3	+17%
Geleende materialen afhaalpunten door jongeren en volwassenen			
jeugdBibliotheek Doorwerth	1.358	885	+53%
jeugdBibliotheek Rheden	1.541	969	+59%
Openingsuren per week (totaal)			
	172	172	0%
<i>Per vestiging</i>			
de Bibliotheek Dieren	47	47	0%
jeugdBibliotheek Rheden	6	6	0%
de Bibliotheek Velp	34,5	34,5	0%
de Bibliotheek Oosterbeek	54	54	0%
jeugdBibliotheek Doorwerth	6	6	0%
de Bibliotheek Renkum	24,5	24,5	0%
Bezoekers			
Totaal	233.300	165.215	+41%
<i>Per vestiging</i>			
de Bibliotheek Dieren	75.992	45.011	+69%
jeugdBibliotheek Rheden	5.736	3.291	+74%
de Bibliotheek Velp	45.760	25.667	+78%
de Bibliotheek Oosterbeek	75.888	64.541	+18%
jeugdBibliotheek Doorwerth	2.314	1.464	+58%
de Bibliotheek Renkum	27.610	25.241	+9%
www.bibliotheekveluwezoom.nl			
aantal gebruikers	45.975	45.596	+1%
aantal sessies	106.699	135.176	-21%
Activiteitenshop Veluwezoom			
aantal gebruikers	10.283	12.258	-16%
aantal sessies	15.936	19.586	-18%
www.klipper-oosterbeek.nl			
aantal gebruikers	1.982	2.253	-22%
aantal sessies	2.584	3.266	-21%
Twitter volgers	844	844	0%
Facebook volgers	525	413	+27%
App de Bibliotheek (aantal actieve gebruikers)	..(3)	1.184	..(3)
App de Bibliotheek (aantal sessies)	..(3)	76.831	..(3)
verzonden digitale nieuwsbrieven			
	7	6	+12%
aantal nieuwsbriefabonnees	5.774	5.961	-3%

(2) inclusief verlengingen

(3) cijfers waren op moment van publiceren van dit verslag niet beschikbaar

Dagelijks terugkerende werkzaamheden: boeken opruimen

DIEREN/VELP/OOSTERBEEK/RENKUM

Zelf leren vloggen voor YouTube en TikTok tijdens digi-middag in de bieb

Vloggen en tiktokken: de jeugd van nu smult ervan. Alle kinderen hebben wel favoriete YouTubers en TikTokers van wie ze alle filmpjes bekijken. Maar hoe maak je nu zelf zo'n vlog of een grappig TikTok-filmpje? Bibliotheek Veluwezoom helpt. De Digiplay-middag, in diverse biebs in de regio, gaat in juli

gehouden in Dieren (maandag 11 juli), Velp (dinsdag 12 juli), Oosterbeek (woensdag 13 juli) en Renkum (maandag 18 juli), steeds van 15.30 tot 17.00 uur. Mediacoches van de biebs gaan samen met de kinderen aan de slag. Ze helpen met het maken van een script, het filmen en daarna editen van de beelden. Aanmelden is verplicht en kan op bibliotheekveluwezoom.nl. Meedoen kost 2,50 euro.

DIEREN

Pizza met groen uit de moestuin

Met groenten en fruit uit je eigen moestuin kun je veel lekkere gerechten maken. KinderkookCoach Amy de Vet uit Rheden laat het zien tijdens haar workshop, zaterdag in de bieb van Dieren. De workshop duurt van 12.00 tot 13.30 uur en er is plaats voor twintig kinderen. Deelname is gratis, aanmelden op bibliotheekveluwezoom.nl. Zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur is er ook een plantjesmarkt in de bieb, voor iedereen die graag plantjes, stekjes of zaadjes wil ruilen.

kinderen
jaar wordt

DIEREN

Theatervoorstelling 'Nico met z'n kliko'

In Bibliotheek Dieren wordt maandag van 11.00 tot 12.00 uur de theatervoorstelling *Nico met z'n kliko wil meer groen* opgevoerd. De voorstelling gaat over Nico, die zich inzet om zwerfafval op te ruimen. Uit zijn kliko tovert hij diverse goocheltrucs, waarmee hij laat zien wat allemaal mogelijk is met afval. De voorstelling is geschikt voor kinderen van 4 tot 10 jaar. Kaarten zijn voor 3,50 euro te bestellen op bibliotheekveluwezoom.nl/agenda.

▲ **DIEREN** Fleur Postuma van basisschool Prins Bernhardale Voorleeswedstrijd gewonnen. Deze wedstrijd vond in Rheden vertegenwoordigen in de regionale finale. Welkommelde Inge van der Valk van de bibliot

VELUWEZOOM

Zomerleze de bibliotheek

In juli en augustus organiseert Bibliotheek Veluwezoom 'Zomerlezen', de zomeractie van CPN. Het is gericht op lezers te helpen kiezen van hun favoriete boeken. De boekenlijst is simpel: er is een boek voor iedereen van 0 tot 18 jaar beschikbaar gratis. Niemand hoeft gebruik te maken van de actieve bibliotheek.

10

▲ **RENKUM** Jelmer Hoge van basisschool De Keijenbergh in Renkum heeft de kwartfinale van de Nationale Voorleeswedstrijd gewonnen, meldde Inge van der Valk van bibliotheek West-Veluwezoom.

DIEREN

Voorleesdagen in bibliotheken

In Gelderse bibliotheken kunnen kinderen van 0 tot 4 jaar samen met hun ouders luisteren naar verhalen tijdens de Nationale Voorleesdagen. Die worden dit jaar gehouden van 26 januari tot en met 5 februari. De bibliotheken in Dieren, Velp, Renkum en Oosterbeek doen mee. Aanmelden voor de voorleesdagen is verplicht en kan op bibliotheekveluwezoom.nl/nationalevoorleesdagen. Data, locaties en tijdstippen zijn hier ook te vinden. Deelname is gratis.

... uit Velp (midden) heeft de kwartfinale van de Nationale... plaats in de Bibliotheek Dieren. Op 5 maart zal zij... de nationale voorleeskampioen,

...en bij... ...eek

...us doet Biblio...
...m mee aan...
...jaarlijkse cam...
...B. Deze is erop...
...helpen bij het...
...boeken en tijd...
...odschap daar...
...s een (zomer)...
...een. Voor kin...
...is het lidmaat...
...et-leden kun...
...ken van de col...
...viteiten. Meer...
...eluwezooom.nl.

RENKUM

Digiplay-middagen in de bibliotheek

Tijdens de digiplay-middagen op maandag 14 en dinsdag 15 november van 15.30 tot 17.00 uur in Bibliotheek Renkum, kunnen er films en foto's gemaakt worden met een greenscreen. Met behulp van een greenscreen creëert men een eigen wereld door het toevoegen van effecten en door het kiezen van een achtergrond. De middagen zijn bedoeld voor kinderen tussen 8 en 12 jaar. Arnhem.nl/bibliotheekveluwezooom.nl

VELP

Voorleesfeest en verteloptredens

Deze week is de Kinderboekenweek, en die staat in het teken van de natuur, onder het motto 'Gi-Ga-Groen!'. Bibliotheek Veluwezoom houdt daarom verschillende activiteiten. Morgen is er een voorleesfeestje voor kinderen van 0 tot 4 en voor 4 tot 8 jaar, om 10.30 uur en om 14.30 uur in de Bibliotheek Velp. Ook is er morgen een verteloptreden van 15.00 tot 16.00 uur. Meer informatie en activiteiten op bibliotheekveluwezoom.nl.

'Vergeet de klassiekers die je zelf las, bied ze nieuwe boeken aan'

Vraag jij je ook wel eens af hoe je je kind meer kunt laten lezen? Volgens mediacoach Roselijn de Bruin van Bibliotheek Veluwezoom is het mogelijk om alle kinderen aan het lezen te krijgen. Hoe? Door de juiste boeken aan te bieden. Maar welke zijn dat dan?

Suzanne Huibers
Arnhem / Oosterbeek

Lezen begint volgens De Bruin, als mediacoach gespecialiseerd in kinderen boeken, op school. „Met een goede collectie van nu.

En dat zijn niet de klassiekers die leerkrachten en ouders leuk vinden”, vertelt ze. Kruistocht in spijkerbroek van Thea Beckman, het boek dat je zelf vroeger zo leuk vond, kun je volgens haar beter in de kast laten staan.

„Al was het maar omdat daar geen mobiele telefoons in voorkomen. De wereld zag er toen het boek werd geschreven heel anders uit dan nu.”

Ze adviseert dan ook recente boeken aan te bieden. Het helpt volgens haar als leerkrachten leuke boeken promoten. „Maar dan moeten ze die boeken wel kennen”, zegt De Bruin. „En dat betekent dat ze kinderboeken moeten lezen.”

De mediacoach weet dat leerkrachten het druk hebben. „Maar een kinderboek lees je snel uit. En waarom zou je als leerkracht niet zelf een boek pakken als de klas aan het lezen is. Door zelf te lezen geef je het goede voorbeeld.”

De Bruin zegt dat het voor kinderen fijn is als er boeken zijn op school. Steeds meer basisscholen hebben daarom een bibliotheek in huis. „Het is dan wel belangrijk dat er nieuwe boeken in de schoolbibliotheek staan. En dat als kinderen een boek niet leuk vinden, ze een andere mogen pakken.”

Welke ze adviseert? Niet de boeken die een gouden of zilveren griffel hebben gekregen. „Dat zijn zelden boeken die kinderen

zouden kiezen. De jury bestaat dan ook uit volwassenen. Kijk naar wat de kinderjury tipt. Dat zijn vaak boeken vol flauwe grappen, maar dat vinden kinderen leuk.”

Monica Meijer van de Kinderboekenwinkel in Arnhem bevestigt dat, „Aan kinderen die nog niet zo goed kunnen lezen,

adviseren wij vaak moppenboekjes. Die moppen beslaan maar een bladzijde. En wil je ze kunnen navertellen, dan moet je ze goed lezen. Dat helpt kinderen om beter te leren lezen.”

Meijer krijgt vaak kinderen in de winkel die niet zo goed weten welke boeken ze leuk vinden.

„Wij vragen kinderen dan om eerlijk te zijn. Ze mogen het zeggen als ze een boek stom vinden. Maar als ze dan met boek en glimlach vertrekken, dan is dat voor ons het mooiste.”

Populaire boeken zijn volgens Meijer op dit moment de serie van *De waanzinnige boomhut*, *Het leven van een loser*, *Handboek voor superhelden*, *Dogman* en *Kapitein Onderbroek*. „We houden tijdens de Kinderboekenweek allerlei activiteiten om kinderen binnen te krijgen. Dat doen we vooral met voorleessessies. Maar er wordt ook geknutseld. Waarom? Het moet hier wel een feestje zijn. We hopen dat de kinderen dan later terugkomen om een boek te kopen.”

Lenen bij de bibliotheek kan ook, zegt De Bruin. Kinderen onder de 18 jaar kunnen gratis lid worden. „En als je

kind niet kan kiezen, kijk dan eens op de tafels die in bibliotheek staan. Daar hebben we een selectie van de leukste boeken op gelegd. Want lezen begint natuurlijk altijd met een boek dat je kind echt leuk vindt.”

“Lezen begint natuurlijk altijd met een boek dat je kind echt leuk vindt”
- Roselijn de Bruin

12

Feestelijke opening van een Bibliotheek op school in Dieren met wethouder Ronald ter Hoeven

Educatie, wettelijke taken en gemeentelijk beleid

	2022	2021	%
0-4-jarigen: voor- en vroegschoolse educatie			
<i>BoekStart in de kinderopvang</i>			
Deelnemende instellingen	34	28	+21%
Uitgeleende themacollecties	5	12	-58%
Uitgeleende projectkisten	77	73	+5%
Aantal voorleesactiviteiten	44	27	+63%
Deelnemers Samen digi-taal 0-4 jaar	10	10	0%
Voorleesteam Rheden, aantal voorleesmomenten	600	117	+512%
Voorleesteam Rheden, aantal vrijwilligers	15	12	+25%
<i>BoekStartcoach in het consultatiebureau</i>			
Aantal bezoeken	14	-	-
<i>BoekStart in de bibliotheek</i>			
Nieuwe BoekStartleden	476	359	+33%
Uitleningen BoekStartcollectie	4.201	2.803	+50%
Deelnemers Nationale Voorleesdagen	49	-	-
Deelnemers Media Ukkie Dagen	2	35	-94%
Deelnemers BoekStart-uurtjes	6	32	-81%
Deelnemers nascholing voorleescoördinatoren	10	-	-
Aantal voorleesuurttjes in de bibliotheek	168	37	+354%
Deelnemers voorleesuurttjes	990	296	+234%
VoorleesExpress, aantal gezinnen	22	2	+900%
4-12-jarigen: primair onderwijs			
<i>de Bibliotheek op school</i>			
Aantal scholen met de Bibliotheek op school	21	19	+11%
Aantal scholen met Expertise-abonnement	6	7	-16%
Aantal scholen met groepspassen	6	8	-25%
Aantal leesbevorderingslessen	128	111	+15%
Aantal lessen digitale geletterdheid	199	151	+32%
Uitgeleende projectkisten	198	179	+11%
Aantal themacollecties	38	22	+73%
Deelnemers Samen digi-taal 4-12 jaar	20	20	0%
Aantal ouderavonden	2	2	0%
DoorleesExpress, aantal gezinnen	2 ⁽⁴⁾	0	-

(4) nieuw in 2022

	2022	2021	%
<i>Jeugdactiviteiten in de bibliotheek</i>			
Klassenbezoeken	68	62	+10%
Deelnemers nascholing leescoördinatoren	10	-	-
Deelnemers activiteiten Kinderboekenweek (kinderen)	297	215	+38%
Deelnemers workshop Kinderboekenweek (leerkrachten)	20	30	-67%
Deelnemers Nationale Voorleeswedstrijd	14	17	-18%
Deelnemers Week van de Mediawijsheid	2	38	-96%
Deelnemers Digisplay	103	203	-49%
Deelnemers Vakantielezen	69	49	+41%
<i>12 jaar en ouder: voortgezet onderwijs en mbo</i>			
Lessen leesbevordering	50	22	+127%
	2022	2021	%

Educatie jeugd en jongeren

Kinderopvang en BoekStartcoach

In 2022 hadden we veel minder last van de coronapandemie dan in de twee jaren ervoor, zoals duidelijk zichtbaar is in de cijfers. Daarnaast gaf de inzet van een extra leescoach voor de groep 0-4-jarigen, gefinancierd door de gemeente Rheden, een boost aan ons bereik. Maar liefst zeven nieuwe instellingen startten in 2022 een BoekStart-samenwerking met onze Bibliotheek: kinderopvang Bloss in Velp, 3 Kinder Service Hotels in Dieren en 3 CompaNanny's (in Oosterbeek en Renkum).

Consultatiebureaus werken tegenwoordig steeds meer op afspraak, waardoor onze BoekStartcoaches minder ouders aantreffen in hun wachtkamers. Het aantal gesprekken dat ze daar met ouders kunnen hebben over het belang van voorlezen, neemt dus af. Ook de BoekStart-uurtjes die we in de Bibliotheek organiseren, liepen niet goed. Halverwege 2022 zijn we hiermee gestopt.

De wekelijkse voorleesuurten in de bibliotheken worden daarentegen wel goed bezocht door ouders en hun jonge kinderen, en door de kinderopvang. Deze activiteit bieden we al een aantal jaren in de Bibliotheek Renkum, Doorwerth en Oosterbeek, en sinds 2022 ook in de Bibliotheek Velp. De voorleesuurten worden grotendeels uitgevoerd door enthousiaste vrijwilligers.

Samen met peuterspeelzaal Dol-fijn in Oosterbeek deden we in 2022 mee aan een pilot die onderzoekt of het gebruik van digitale prentenboeken in de kinderopvang een zinvolle aanvulling is op het huidige voorleesaanbod. Aan bestaande (prenten)boeken zijn bewegende plaatjes, stemmen en muziek toegevoegd. Ze zijn daarmee aantrekkelijk én leerzaam. De resultaten van het onderzoek komen in 2023.

Basisonderwijs

De Prins Bernhardschool in Velp en IKC Dorpsschool Rozendaal sloten in 2022 aan bij de Bibliotheek *op school*. De feestelijke opening, met een bezoek van illustratrice Juliette de Witt op de Prins Bernhardschool en burgemeester Esther Weststeijn van de gemeente Rozendaal, was voor beide scholen in juni.

De Prinses Margrietschool in Spankeren en de Roncallischool in Velp hebben ook belangstelling voor samenwerking met de bibliotheek en het stimuleren van leesplezier.

De Kinderboekenweek had dit jaar als thema Gi-Ga-Groen. Voor leerkrachten organiseerden we samen met Cultuurbedrijf RIQQ een inspiratiebijeenkomst met (onder meer) kinderboekenschrijfster Rian Visser.

Voor kinderen was er in de Bibliotheek Dieren en de Bibliotheek Oosterbeek een uitverkochte voorstelling van goochelaar Hilbert Geerling: Nico met z'n klike wil meer groen. In de Bibliotheek Velp en de Bibliotheek Renkum genoten kinderen van een poppenspelvoorstelling van Femke Klein.

De Digiplay-middagen zijn nog steeds populair. Het aantal deelnemers is echter lager dan het jaar ervoor, omdat we de groepsgrootte van deze activiteit terugbrachten én doordat de activiteit nu niet meer 1 maar 2 middagen beslaat. Zo geven we de kinderen de gelegenheid om zich meer te verdiepen in de materie.

Voortgezet onderwijs

Op het Aeres vmbo in Velp openden we in november 2022 onze eerste schoolbibliotheek op het voortgezet onderwijs (!). Het is de bedoeling om vanaf 2023 ook een leescoach in te zetten.

Op het Titus Brandsma College in Velp geven we boekpromotiellessen in de wereldklassen, de brugklassen én in de eerste, tweede en derde klassen.

Projecten

Masterplan Basisvaardigheden

Onder de noemer 'Masterplan Basisvaardigheden' besloot het kabinet in 2022 om structureel te investeren om de basisvaardigheden van leerlingen in het funderend onderwijs te versterken. Vanuit deze regeling willen wij in 2023 met 2 nieuwe BoekStartlocaties, 2 basisscholen en 1 voortgezet onderwijsschool gaan samenwerken.

Gezinsaanpak

Om ons aanbod voor jeugd en volwassenen beter op elkaar af te stemmen, organiseerden we onder meer een interne training om laaggeletterdheid beter te kunnen herkennen en om het gesprek erover aan te gaan.

De gemeente Rheden laat in 2023 onderzoeksbureau Sardes een onderzoek doen naar een effectieve gezinsaanpak en naar laaggeletterdheid in de gemeente.

We zijn ons in toenemende mate bewust van de noodzaak om op alle plekken in onze organisatie aandacht te hebben voor het verbeteren van taal- en/of basisvaardigheden van onze inwoners.

Nationaal Programma Onderwijs

Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs, een (niet-structureel) investeringsprogramma van het kabinet om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen, kregen gemeenten geld van het Rijk.

In de gemeente Renkum gaven de scholen in Oosterbeek aan de NPO-gelden te willen inzetten voor leesbevordering. Samen met Renkum voor Elkaar maakten we een hiervoor plan voor alle leerkrachten en leerlingen, dat in het voorjaar van 2023 wordt uitgevoerd.

In de gemeente Rheden is er een samenwerking tussen Sportbedrijf Rheden, Includio Rheden, Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom om het NPO-budget te besteden. Gezamenlijk organiseren we verlengde schooldag-activiteiten en vakantie-activiteiten voor jeugd en jongeren in de gemeente Rheden.

DIEREN

Bieb zoekt hulp voor digi-cursus

De overheid rekent erop dat burgers veel digitale kennis en kunde hebben. Maar natuurlijk geldt dit niet voor iedereen. Daarom biedt Bibliotheek Veluwezoom enkele keren per jaar de cursus Digisterker aan. De bieb zoekt nu vrijwilligers die, voor ongeveer twaalf uur per maand, deze lessen willen verzorgen in de gemeenten Rheden, Renkum en Rozendaal. Aanmelden kan op [bibliotheekveluwezoom.nl/vacatures](mailto: bibliotheekveluwezoom.nl/vacatures).

DOORWERTH

Gratis cursus over online regelwerk

Een afspraak maken bij de gemeente, werk zoeken via het UWV, huur- en zorgtoeslag aanvragen: het gebeurt tegenwoordig bijna allemaal online. Wie daar wel wat hulp bij kan gebruiken, is welkom bij de gratis cursus Digisterker van Bibliotheek Veluwezoom. De cursus, in dorpshuis Ons Middelpunt in Doorwerth, begint donderdag 15 september om 10.00 uur en omvat vier lessen. Aanmelden via e-mail: [info@bibliotheekveluwezoom.nl](mailto: info@bibliotheekveluwezoom.nl).

RENKUM/DOORWERTH

Digicafé over apps op de smartphone

Smartphones staan er vol mee: apps, oftewel applicaties. Zoals Facebook en WhatsApp, maar ook het coronatoegangsbewijs. In het Digicafé van de gemeente Renkum wordt deze maand aandacht besteed aan het fenomeen apps. Er zijn nog bijeenkomsten in de bibliotheek in Renkum (woensdag 9 februari om 10.00 uur) en in buurthuis Ons Middelpunt in Doorwerth (donderdag 17 februari om 13.30 uur). De toegang is gratis.

OOSTERBEEK

Gratis hulp bij de belastingaangifte

In de Bibliotheek Oosterbeek kun je hulp krijgen bij het doen van de belastingaangifte. Samen met deskundige vrijwilligers van Rechtswinkel Renkum biedt de Bibliotheek Veluwezoom een gratis Belastingcafé, ter ondersteuning van de digitale aangifte voor 2021. Je hoeft geen lid te zijn. Aanmelden is niet nodig. Open op 17 maart van 10.00 tot 13.00 uur, 23 maart van 18.30 tot 20.00 uur en 24 maart van 14.00 tot 17.00 uur. Meer informatie op bibliotheekveluwezoom.nl.

OOSTERBEEK/RENKUM

Antwoord op vele vragen bij Digicafés

Hoe kan ik een app downloaden? Waarom lukt het niet om verbinding te krijgen met internet? Op al dit soort vragen kunnen vrijwilligers van het Digicafé antwoord geven. Dinsdag is er om 10.00 uur een digicafé in de bibliotheek van Oosterbeek. Op woensdag 9 november is het café vanaf 10.00 uur open in de bibliotheek van Renkum en op donderdag 17 november om 13.30 uur in Ons Middelpunt in Doorwerth. Toegang is gratis.

VELP/RENKUM

Digicafé over zoekmachines

In het Digicafé van bibliotheek Veluwezoom krijgen deelnemers deze maand informatie over zoekmachines. Het café is maandag te bezoeken in de bibliotheek van Velp en woensdag in de bibliotheek van Renkum. De meeste mensen gebruiken Google als zoekmachine, maar er zijn alternatieven. Beide ochtenden beginnen om 10.00 uur en duren tot 12.00 uur. Voor meer informatie: [info@bibliotheekveluwezoom.nl](mailto: info@bibliotheekveluwezoom.nl).

OOSTERBEEK/RENKUM

Digicafés in de Gemeente Renkum

Iedereen die een iPad, iPhone, tablet of smartphone gebruikt en er meer over wil weten is welkom bij het Digicafé. Vrijwilligers beantwoorden vragen en geven informatie. Breng iPad, iPhone, tablet of smartphone mee. De cafés zijn dinsdag in de Bibliotheek Oosterbeek om 10.00 uur, woensdag 11 mei in de Bibliotheek Renkum om 10.00 uur en donderdag 19 mei in het Dorpshuis Ons Middelpunt Doorwerth om 13.30 uur.

VELP

Bibliotheek Veluwezoom komt met reeks workshops over 'Grip op je digitale leven'

Welke persoonlijke gegevens zwerven op het internet? Wat doen bedrijven met mijn gegevens? Voor de meesten is het antwoord op deze vragen 'weet ik niet'. Daarom biedt de Bibliotheek Veluwezoom een nieuwe workshopreeks aan: *Grip op je digitale leven*. De reeks begint dinsdag 3 mei in de Bibliotheek Velp.

De bibliotheek meldt er zelf dit over: 'In drie bijeenkomsten wor-

den de deelnemers bewust van de digitale sporen die ze achterlaten en zetten ze praktische stappen die bijdragen aan voorkomen van een dataverzameling. Het gaat om een nieuwe digitale veiligheid en minder ongewenste consequenties op internet.' De workshops zijn op 10 en 17 mei, steeds van 19.00 tot 21.00 uur in de Bibliotheek Velp. De kosten zijn laag.

VELP

Gratis cursus 'Voor 't zelfde geld!'

Voor mensen die brieven soms te moeilijk vinden, die willen letten op hun kosten of willen leren internetbankieren, is de gratis cursus 'Voor 't zelfde geld!' Deze bestaat uit tien lessen van ieder twee uur en wordt gegeven door vrijwilligers van Inclusio en de bibliotheek. De lessen zijn op donderdag van 19.00 tot 21.00 uur in Buurthuis de Poort in Velp. Aanmelden via 06-10139493 of [alberdine.tesink@bibliotheekveluwezoom.nl](mailto: alberdine.tesink@bibliotheekveluwezoom.nl).

Leger des Heils vaker open voor mensen die het thuis koud hebben

Om mensen die het thuis koud hebben te helpen, zijn de buurt-huiskamers van het Leger des Heils in de wintermaanden vijf dagen per week open. De hulporganisatie roept bibliotheken, scholen, sportclubs en wijkcentra op dit voorbeeld te volgen.

Suzanne de Winter

Arnhem/Ede

Het Leger des Heils is afgelopen week gestart met de landelijke Warme Kamers-campagne. Alle organisaties die meedoen komen op de site warmekamers.nl, zodat iedereen die een plek zoekt de dichtstbijzijnde locatie kan vinden.

De locaties van het Leger des Heils staan onder meer in Arnhem, Nijmegen, Ede en Wageningen. Omdat het Leger des Heils niet in elke plaats een huiskamer heeft, kan op deze manier toch een netwerk van warme plekken gemaakt worden. Zo hoeft niemand in de kou te zitten overdag.

De Christelijke Hogeschool Ede (CHE) opende eind vorige week de duizendste 'warme kamer'. De hogeschool in Ede stelt de overdekte binnentuin van het gebouw doordeweeks beschikbaar aan scholieren, studenten én mensen van buiten om op te warmen, een kop koffie te drinken, te studeren en te lezen. „Het verzoek van het Leger des Heils past bij onze christelijke identiteit”, zegt CHE-bestuurder Jan Hol. „We hoefden er niet lang over na te denken.” De binnentuin is op doordeweekse dagen geopend tot 18.00 uur.

Ook Bibliotheek Veluwezoom en Bibliotheek Gelderland Zuid slui-

ten zich aan bij de campagne. „We zijn al een paar maanden op landelijk niveau bezig om te kijken wat we met onze branche kunnen doen voor mensen die het koud hebben thuis”, zegt directeur-bestuurder Bert Hogemans van Bibliotheek Gelderland Zuid, die zes vestigingen heeft in de regio Nijmegen.

De bibliotheek is een plek waar iedereen binnen mag lopen, ook niet-leden. Maar lang niet iedereen weet dat, aldus Hogemans. Het is volgens hem goed dat een grote groep die het echt hard nodig heeft door de Warme Kamers-lijst kan ontdekken waar en wanneer je overal welkom bent. De vestigin-

Het verzoek van het Leger des Heils past bij onze christelijke identiteit

– Jan Hol, bestuurder CHE

gen van Bibliotheek Gelderland Zuid gaan niet langer of vaker open voor meer opvang. „Maar we blijven in gesprek over de situatie waarmee we te maken hebben.”

„Het idee klinkt heel interessant”, zegt Steven Kroon, directeur van Stichting Mini Manna, die in de Achterhoek drie sociale hulpwinkels beheert. „Onze winkels en de dagbesteding zijn al plekken waar mensen het fijn vinden om even te blijven hangen. De nood heeft ons heel hoog te w... meer kunnen i... punt, moeten w...

OOSTERBEEK

Lezing oorlogs- en verzetsroman

De Oosterbeekse schrijfster Corrine Baard-Post geeft zaterdag van 14.00 tot 15.00 uur een lezing in de bibliotheek in Oosterbeek over haar boek *Lotte, Hannah en Emmy, Arnhemse meisjes in oorlogstijd*. Deze oorlogs- en verzetsroman beschrijft de belevenissen van drie vriendinnen in Arnhem tijdens de Tweede Wereldoorlog. Meer informatie over het boek en de lezing op bibliotheekveluwezoom.nl.

DIEREN

Inlooppreekuur vragen over OV

In Bibliotheek Dieren is maandagmiddag 28 maart een inlooppreekuur plaats voor vragen over het openbaar vervoer. De provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland vinden dat het openbaar vervoer voor iedereen makkelijk en toegankelijk moet zijn. Tijdens de maandelijkse inlooppreekuren op locatie geven ov-ambassadeurs advies en tips aan 55-plussers over het reizen met trein of bus. Het spreekuur is van 14.00 tot 15.30 uur aan het Ericaplein 5 in Dieren.

Rheden staat in juni voor het eerst stil bij Keti Koti

Met een lezing, kranslegging en tentoonstelling staat de gemeente Rheden in juni voor het eerst stil bij Keti Koti, de jaarlijkse herdenking en viering van de afschaffing van de slavernij.

Lars Barendregt

Rheden

Aanleiding is een voorstel vanuit de gemeenteraad dat vorig jaar door een kleine meerderheid werd aangenomen. Het slavernijverleden is een zaak van heel Nederland en dus ook van Rheden, legde Tim Endeveld van GroenLinks destijds uit. Keti Koti, officieel op 1 juli, bete-

kent vertaald naar het Nederlands zoiets als 'ketenen verbroken'. De gemeente Rheden geeft er dit jaar aandacht aan door op donderdagavond 30 juni een bijeenkomst met een lezing en kranslegging te houden in de Dorpskerk in Rheden.

De expositie over de afschaffing van de slavernij is vanaf 9 juni te vinden in verzamelgebouw De Bundel in Dieren. De tentoonstelling verhuist na drie weken naar de bibliotheek in Velp.

Achter de organisatie van Keti Koti in Rheden zit een werkgroep van vrijwilligers. In Arnhem vond de eerste Keti Koti-herdenking vorig jaar al plaats in Park Sonsbeek.

Tijdens 'Nederland Leest' ontvingen we Yvonne Keuls in de Bibliotheek Dieren. Ze reisde door heel Nederland om te vertellen over haar boek 'Mevrouw mijn moeder', het geschenkboek van de campagne.

	2022	2021	%
Volwassenen			
Aantal leden de Bibliotheek aan huis	36	38	-5%
Aantal geleende boeken de Bibliotheek aan huis	3.262	3.701	-12%
Informatieve bijeenkomsten	16	19	-16%
Aantal deelnemers informatieve bijeenkomsten	378	534	-29 %
Activiteiten landelijke boekpromotie en leesbevordering	5	2	+250%
Aantal deelnemers boekpromotie en leesbevordering	155	36	+330%
Bijeenkomsten inspiratie en ontmoeting	2	2	0%
Aantal deelnemers inspiratie en ontmoeting	87	4	+1975%
Lees- en poëziekringen	2	3	-33%
Aantal bijeenkomsten lees- en poëziekringen	16	12	+33%
Aantal deelnemers lees- en poëziekringen	112	120	7%
Studiekringen, aantal bijeenkomsten	22	22	0%
Aantal deelnemers studiekekringen	154	220	-30%
Activiteiten Kunst voor elkaar	-(5)	5	-
Aantal deelnemers Kunst voor elkaar	-	40	-
Digicafés ⁽⁶⁾ (internetcafés)	54	53	+2%
Aantal deelnemers Digicafés (internetcafés)	540	289	+87%
Oefenuren Kik & Tik <i>gemeente Rheden</i>	40	10	+200%
Oefenuren Kik & Tik <i>gemeente Renkum</i>	40	14	+85%
Aantal deelnemers Klik & Tik	320	192	+67%
Cursus Digisterker	6	5	+20%
Aantal deelnemers Digisterker	43	29	+48%
Spreekuur Informatiepunt Digitale Overheid	224	60 ⁽⁷⁾	+173%
Bezoekers spreekuur Informatiepunt Digitale Overheid	196	146	+34%
Hulp bij belastingaangifte, bijeenkomsten	8	-	-
Hulp bij belastingaangifte, deelnemers	47	-	-
Gratis bibliotheekabonnementen NT1/NT2-cursisten	67	5	%
Aantal deelnemers Week van Lezen en Schrijven	8	-	-
Aantal taalgroepen <i>gemeente Rheden</i>	7	7	0%
Aantal taalgroepen <i>gemeente Renkum</i>	4	4	0%
Aantal deelnemers Taalgroepen <i>totaal</i>	119	118	+1%
Bijeenkomsten participatie en inburgering	1	-	-
Deelnemers bijeenkomsten participatie en inburgering	12	-	-
Online hulp over digitale zaken (<i>op verzoek, corona</i>)	-	98	-

(5) Kunst voor elkaar is gestopt

(6) in 2022 hebben we de naam van het in internetcafé veranderd. Het heet nu Digicafé

(7) gestart op 10-6-2021

20

Persoonlijke ontwikkeling en inspiratie

In de eerste maanden van 2022 waren activiteiten die niet vielen onder essentiële dienstverlening, niet toegestaan. Daarna was het coronatoegangsbewijs verplicht. Pas in het najaar merkten we dat onze bezoekers terugkwamen. Toch hebben we een aantal mooie activiteiten kunnen bieden.

Themaprogramma Duurzaam leven rondom huis en tuin

Eind 2021 oktober startte ons programma over duurzaamheid. Na een onderbreking door corona vervolgden we onze activiteiten in het voorjaar van 2022. We inspireerden en informeerden bezoekers met lezingen van klimaatdeskundigen Margot Ribberink en Reinier van den Berg, eco-hovenier Loek Gorris, kookworkshops met groenten uit de eigen tuin, een plantjesmarkt en een bijeenkomst over duurzaam ouder worden.

Gemeenteraadsverkiezingen

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen lieten we inwoners met spel en dialoog kennismaken met de lijsttrekkers van hun gemeente en nadenken over de manier waarop we de maatschappij willen vormgeven.

Themaprogramma Vrijheid en democratie

Van september t/m december 2022 bood ons thema-programma over vrijheid en democratie een podium voor waardenvrije informatie, onverwachte ontmoetingen en dialoog. Met een 'Living Library', informatiebijeenkomsten over onze rechtsstaat, een film over vluchtelingen en gespreksavonden met Bas Haring over de manier waarop we ook de natuur een stem kunnen geven.

Boekenweek 'Ode aan de eerste liefde'

In de Boekenweek organiseerden we een workshop De vijf talen van de liefde en een Ode aan de eerste liefde-festival.

Nederland Leest: Oud worden, jong blijven

In november stond het boek 'Mevrouw mijn moeder' van Yvonne Keuls centraal bij de landelijke campagne Nederland Leest. Wij hadden Yvonne Keuls én Marjan Berk te gast. Zij zorgden voor uitverkochte bijeenkomsten. Daarnaast boden we een leesclubbijeenkomst over het geschenkboek.

Studiekringen en leeskringen

In de Bibliotheek Dieren ondersteunen we de studiekring De Verdieping. Een vaste groep deelnemers wordt uitgedaagd om na te denken over actuele thema's en deze gezamenlijk te bespreken. In het voorjaar hebben we een nieuwe studiekring in Oosterbeek opgestart.

Om meer mensen te enthousiasmeren om te gaan deelnemen aan een lees- of luisterkring organiseerden we in 2022 4 informatiebijeenkomsten met Stichting Senia, de landelijke organisatie voor lees-, luister- en muziekclubs. Daaruit ontstonden 2 nieuwe leeskringen. De Bibliotheek ondersteunt deze groepen bij het opstarten, waarna ze zelfstandig verder gaan.

In de Bibliotheek Velp en de Bibliotheek Dieren organiseerde Jopie den Besten opnieuw een literaire leeskring.

Lokale initiatieven

Inloopspreekuur voor reizen met het ov

Ambassadeurs van Ervaar het OV organiseerden in de Bibliotheek Dieren een maandelijks inloopspreekuur voor reizen met het ov, voor 55-plussers.

Expositie en voorstelling 'Ik Jan Lamberts'

De Rhedense kunstenaar Gerrit van Middelkoop deed met zijn rondreizende expositie voorstelling 'Ik Jan Lamberts en de straatnamenkwesie' de Bibliotheek Dieren aan en maakte veel herinneringen los bij de inwoners van de gemeente Rheden.

Theatervoorstelling Leonardo da Vinci 'De Verteller'

Theater Lumière uit Velp presenteerde in de Bibliotheek Dieren een eigen versie van de fabels van Leonardo da Vinci. Actrice Margreet Blanken en pianist en acteur Roeland Drost brachten unieke verhalen van deze wereldberoemde uitvinder en kunstenaar al lezend en musicerend tot leven.

Exposities

In onze vestigingen waren tentoonstellingen over de afschaffing van het slavernijverleden, over duurzaamheid, van landschapskunstenaar Ingrid Terpstra, van etsen van scholieren en van keramische kunst van de Arnhemse kunstenaar Trui Raaijmakers.

Kunst voor elkaar

De activiteiten van Kunst voor elkaar stopten door corona. Daarna is er geen opvolging meer geweest.

EXPOSITIE FOTOCLUB VELUWEZOOM

Oud servies, wollen sok en

▲ Albert Kaput met de foto van de wollen sok. FOTOS GERARD BUIJGERS

'Duurzamer kan haast niet'

De wollen sokken die Albert Kaput op Texel kocht, zou hij normaal gesproken nooit hebben gefotografeerd. Maar toen hij liep na te denken over een foto met als thema duurzaamheid, doken ze opeens op in zijn gedachten. „Duurzamer kan haast niet. De sokken genereren warmte zonder dat het geld of energie kost”,

zegt de 69-jarige Arnhemmer. Hij heeft de foto redelijk snel gemaakt. „Een goede achtergrond, waartegen de sokken goed uitkomen, was belangrijk.” Er kwam geen flitser aan te pas. Hij kon prima met daglicht. „Dat is vaak het mooist.” Met thema's die door anderen worden aangedragen, kan hij niet altijd uit de

voeten. En ook deze keer heeft hij zich naar eigen zeggen 'rot lopen' gezocht. Hij graaft het gen gen: hij onlar om hele den foto zware st. Helaas l niet daa maken d hoofd h

DIEREN

Mag het hert ook stemmen?

Volksfilosoof Bas Haring verdiept zich erin hoe we mens en natuur met elkaar kunnen verbinden. Heeft een hert een stem als het gaat om natuurbehoud of is het de mens die beslist? Haring studeerde Cognitieve Kunstmatige Intelligentie aan de Universiteit Utrecht en schreef diverse boeken. Op 15 december van 19.30 tot 21.30 uur geeft hij een lezing in Bibliotheek Dieren. Meer op bibliotheekveluwezoom.nl.

Onder de titel 'Duurzaam leven rondom huis en tuin' besteedt Bibliotheek Veluwezoom tot en met zaterdag 21 mei aandacht aan het thema duurzaamheid.

Henk Aalbers

Dieren

Een foto-expositie in de bibliotheek in Dieren. Dat is een van de activiteiten waarmee Bibliotheek Veluwezoom het vizier op duurzaamheid richt.

De tentoonstelling is gerealiseerd in samenwerking met het Rhedense cutuurbedrijf RiQQ en Fotoclub Veluwezoom. Het is een kleine, maar zeer gevarieerde expositie geworden. De foto's zijn deze maand en de komende maanden te zien.

Alle foto's op de expositie zijn gemaakt door leden van Fotoclub Veluwezoom, die zo'n dertig leden telt. Zij zijn afkomstig uit Dieren en wijde omgeving. De leden zijn allen min of meer gevorderd. De fotoclub is zeer actief. De leden maken elke maand een excursie en daarnaast zijn er bijeenkomsten waarop ze elkaars werk bespreken. Doel is van elkaar te leren en daardoor steeds beter te worden.

Wie de foto's op de expositie bekiijkt, kan const

id een r

nderwer

estbord

admolen

ren (Tite

een ger

Hierna

ners aan c

rk.

informatie

veluwezo

OOSTERBEEK

Marjan Berk over ouder worden

Schrijver en columnist Marjan Berk komt zaterdag naar de Bibliotheek Oosterbeek voor Nederland Leest. 'Oud worden, jong blijven' is dit jaar het thema van deze bibliotheekcampagne. Met haar boeken en columns bespreekt Marjan Berk, in juli zelf 90 jaar geworden, alle facetten van het ouder worden, waarbij geen taboe wordt gemeden. Aanvang 14.00 uur, kaarten 12.50 euro voor niet-leden. Aanmelden op bibliotheekveluwezoom.nl.

▲ Marjo Hendrix met haar bonte

'Ik rijd op een g

Serviesgoed met

stukken met kun

ebruik

Hend

De e

iedt ha

dat de

naar fol

luit ha

buden e

Mijn s

ik wild

foto. D

genoten

ze ser-

DIEREN

Fabels va

Leonard

In de bibliothe

donderdag de

ling Leonard

teller' te zien

roemd van d

laatste avon

mische tek

dingen. Min

tussen zijn

reeks fabe

verpakt in

stelling va

Aanvang

7,50 euro

theekvel

en zuurkool

OOSTERBEEK

Debat over leven in een rechtsstaat

Leven in een rechtsstaat als Nederland betekent een leven in vrijheid. De rechtsstaat beschermt burgers, maar stelt ook grenzen aan wat wel en niet mag. Dit leidt soms tot pittige discussies, hebben we gezien in coronatijd. Dinsdag 18 oktober wordt erover gedebatteerd in de bieb van Oosterbeek. *Recht van spreken* begint om 19.30 uur en is een idee van de bieb en ProDemos. De entree is gratis, inschrijven kan op bibliotheekveluwezoom.nl.

DIEREN

Margot Ribberink geeft klimaattips

Extreme hitte, hevige regenval, overstromingen. En een windhoos, zoals Rheden in 2019 overkwam. De gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder en dwingen ons tot een duurzamere levensstijl. Weervrouw Margot Ribberink geeft tips en beantwoordt vragen tijdens haar online lezing voor Bibliotheek Veluwezoom, donderdag 3 februari om 19.30 uur. Meer info op bibliotheekveluwezoom.nl.

OOSTERBEEK/DIEREN

Informatie over leesclubs

Stichting Senia, de landelijke organisatie van leesclubs, biedt deze maand twee informatiebijeenkomsten over leesclubs in de regio. Vanavond is de eerste bijeenkomst om 19.00 uur in De Klipper, de bibliotheek in Oosterbeek, aan de Generaal Urquhartlaan 1. Op dinsdag 20 september is er een bijeenkomst om 14.30 uur in de bibliotheek van Dieren, Ericaplein 5.

OOSTERBEEK

Klimaatadvies van bekend weerman

Heeft het wel zin om zonnepanelen, een warmtepomp of elektrische auto aan te schaffen? Zijn dit druppeltjes op een gloeiende plaat of een echte bijdrage aan een duurzamere wereld? Klimaatexpert en weerman Reinier van den Berg vertelt erover en geeft advies tijdens een interactieve lezing, dinsdag om 19.30 uur in de bieb van Oosterbeek. Kaartjes zijn te koop op bibliotheekveluwezoom.nl en kosten 10 euro.

ker terwijl werk is, goed ge- het idee- ingrepa- graferer- wezoom.nl en kosten 10 euro. Dat het uit- lijik een stilleven worden, lag niet de hand. „Het fotografeer ik en”, zegt ze, „danks is ze wreden over to.”

„Een wistme... nieuwe inzichten brengen en je manier van kijken veranderen”, zegt de 71-jarige Zutphense. Desondanks was het een zoektocht. „Eerst wilde ik iets doen met

zich uit haar comfortzone halen.

Leverbessen en wijn

mini-bibliotheekjes. Ook over de laadpa- is fermenteren een mooie, duurzame op-

OOSTERBEEK

Twee zussen over gezonder leven

Petra en Marian Keizer zijn zussen met een passie voor gezond leven. Zaterdag geven de twee samen een lezing in de bieb van Oosterbeek over gezond en vitaal ouder worden. Volgens de zussen hoef je je niet direct een andere levensstijl aan te meten, maar doen kleine aanpassingen al heel veel. *Duurzaam omgaan met je gezondheid* duurt van 14.30 tot 16.30 uur. Entreprijs: 5 euro. Wie lid is van de bibliotheek betaalt de helft. Aanmelden op bibliotheekveluwezoom.nl.

OOSTERBEEK

Expositie over duurzaamheid

CameraClubOosterbeek heeft voor een expositie zes foto's gemaakt van duurzame initiatieven in de gemeente Ronkum. Dichter Jesse Laporte heeft hier gedichten bij geschreven. Het resultaat: de expositie *Lokaal Verhaal*. Ook zijn er duurzame organisaties die zich presenteren. Hier is informatie te krijgen over duurzaam leven. De expositie vindt morgen plaats in bibliotheek Oosterbeek om 14.00 uur.

verzameling oud servies

Ammele fiet

bede-

Da Vinci

boek van Dieren is de theateervoorstel- po da Vinci 'De Ver- da Vinci is be- le Mana Lisa, Het draai, zijn anatome- eningen en uitvin- der bekend is dat schetsen ook een ls zaten. Dit is nu een muzikale voor- in Theater Lumière. 19.30 uur, kaartje k. Opgeven via biblio- wezoom.nl

Taalhuis Veluwezoom

Sinds 2017 biedt Taalhuis Veluwezoom samen met veel enthousiaste en deskundige vrijwilligers aan velen ondersteuning op het gebied van basisvaardigheden. Dit samenwerkingsverband van de gemeenten Rheden, Renkum en Rozendaal, ROC RijnIJssel, Vluchtelingenwerk Nederland, welzijnsorganisaties Renkum voor Elkaar en Inclusio en de Bibliotheek Veluwezoom wil gezamenlijk laaggeletterdheid terugdringen en de taal- reken- en digitale vaardigheden van de inwoners uit de gemeenten versterken.

In 2022 was de invloed van corona ook merkbaar bij de dienstverlening van het Taalhuis. Er zijn minder bijeenkomsten geweest en lessen konden niet altijd doorgaan, ook omdat de vrijwilligers veelal tot de risicogroep behoren. Daarnaast duurde het soms even voordat de deelnemers de taalgroepen weer bezochten.

Het goede nieuws is dat de gemeente Renkum de coördinatie en het penvoerderschap van het Taalhuis weer bij de Bibliotheek Veluwezoom heeft belegd. De intentie is om in 2023 ook weer een goedlopend Taalhuis te bieden voor inwoners van de gemeente Renkum, vergelijkbaar met het Taalhuis in de gemeente Rheden.

Het andere goede nieuws komt uit de gemeente Rheden: halverwege het jaar kon er een tweede Taalspreekuur geopend worden. Het Taalhuis is nu elke week fysiek bereikbaar in Dieren én in Velp.

De conversatiegroepen in de gemeente Rheden zijn omgezet in Taalcafés, om op deze manier nieuw aanbod, gefinancierd vanuit de WEB-gelden, mogelijk te maken. De cursus Voor 't zelfde geld is nu meegenomen in de driejaarlijkse aanvraag. Hiermee hebben we een uitbreiding van het aanbod gecreëerd.

Het aanbod in de gemeente Rheden en Rozendaal

- Voor 't zelfde geld

In 2022 organiseerde Taalhuis Veluwezoom een cursus voor mensen die meer grip wilden krijgen op hun administratie en financiën: Voor 't zelfde geld. Zes deelnemers volgden de lessen. De cursus Voor 't zelfde geld werd door gebrek aan vrijwilligers uitgevoerd door professionals van Inclusio Rheden en de Bibliotheek Veluwezoom.

- Lees en schrijfgroepen

In 2022 bezochten in totaal 26 deelnemers de wekelijkse lees- en schrijfgroepen in Dieren en Velp. De taalgroepen vormen een non-formeel leertraject voor NT2'ers (volwassenen die Nederlands als tweede taal hebben) en NT1'ers (de groep volwassenen die Nederlands als moedertaal heeft), naast het formele taalaanbod dat het ROC in de regio biedt.

- Taalcafés

De Taalcafés bieden wekelijks een open inloop voor ieder die de Nederlandse taal wil blijven onderhouden, zowel NT2'ers als NT1'ers. Omdat dit taalaanbod niet gefinancierd wordt vanuit de WEB, zijn ook inburgeraars welkom. Gemiddeld zijn er 8 deelnemers per bijeenkomst.

- Taalklas op de computer

De door de Bibliotheek Veluwezoom ontwikkelde cursus Taalklas op de computer, een op maat gemaakte selectie van het programma oefenen.nl, kon in 2022 niet als cursus uitgevoerd worden. Er gingen wel 2 deelnemers aan de slag met op hun leerwensen afgestemde onderwerpen. De begeleiding was in handen van een professional.

- Individuele begeleiding

Het Taalhuis bood ook individuele begeleiding. In 2022 maakten daar 16 inwoners gebruik van, waarvan 3 NT1'ers. Hierbij fungeerde de bibliotheek regelmatig als neutrale ontmoetingsplaats.

- Taalspreekuur

Het Taalhuis biedt een wekelijks inloopspreekuur in de Bibliotheek Dieren en in de Bibliotheek Velp. Inwoners en organisaties kunnen er vrijblijvend vragen stellen over de mogelijkheden die het Taalhuis biedt. In 2022 bezochten 50 taalvragers deze spreekuren.

Aan het Taalspreekuur wordt invulling gegeven door een Taaladviseur, tevens docent van het ROC. Dit zorgt voor een goede continuïteit, borging en samenwerking tussen de verschillende Taalhuispartners.

- Week van Lezen en Schrijven

In september organiseerde het Taalhuis een werkontbijt voor werkgevers in de gemeente Rheden om de problematiek van laaggeletterdheid en de mogelijke oplossingen onder de aandacht te brengen. De landelijke aandacht voor laaggeletterdheid levert ieder jaar weer een lichte stijging op van het aantal vragen dat we krijgen bij het taalspreekuur.

- Presentaties laaggeletterdheid

Samen met partners van het Taalhuis verzorgde de coördinator 2 presentaties bij de consultants Werk en Inkomen van de gemeente Rheden. Aan bod kwam het herkennen van laaggeletterdheid en het doorverwijzen naar het Taalhuis.

Het aanbod in de gemeente Renkum

- Lees- en schrijfgroep Oosterbeek

In 2022 bezochten in totaal 13 deelnemers de wekelijkse lees- en schrijfgroep in Oosterbeek. De taalgroep vormt een non-formeel leertraject voor NT2'ers (volwassenen die Nederlands als tweede taal hebben) en NT1'ers (de groep volwassenen die Nederlands als moedertaal heeft), naast het formele taal-aanbod dat het ROC in de regio biedt.

- Praatgroepen in Renkum en Doorwerth

De Samen Nederlands Praten-groepen in Renkum en Doorwerth voorzien wekelijks de NT2-inwoners van de gemeente in het onderhouden van het spreken van de Nederlandse taal. Gemiddeld zijn er 7 deelnemers per groep.

- Vrijwilligers

Ook in 2022 mocht het Taalhuis rekenen op de inzet van een groot aantal vrijwillige medewerkers. De inspiratiebijeenkomst voor deze vrijwilligers kon weer plaatsvinden en werd begeleid door een ROC docent.

VoorleesExpress in de gemeente Rheden en de gemeente Renkum

De VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen (2 tot 8 jaar) die een taalachterstand hebben, extra aandacht krijgen. De VoorleesExpress stimuleert de taalontwikkeling van kinderen en verrijkt de taalomgeving thuis. Daarnaast versterkt de VoorleesExpress het partnerschap tussen school en ouders.

Trajecten die vanwege corona gepauzeerd waren, konden in de loop van 2022 doorgang vinden en afgerond worden. Inmiddels worden er, zowel in de gemeente Rheden als in de gemeente Renkum, het hele jaar door voorleestrajecten gestart en afgerond, in plaats van twee keer per jaar. Er zijn in totaal 22 gezinnen gekoppeld en 14 trajecten afgerond.

De coördinator van de VoorleesExpress is aanwezig bij het overleg van het Taalhuis Veluwezoom in de gemeente Rheden. Door intensieve samenwerking met de Taalhuispartners, is het aanbod van alle partners beter vindbaar en toegankelijker en worden ook vrijwilligers naar elkaar doorverwezen.

De VoorleesExpress kan vooral iets betekenen in gezinnen waar al wel Nederlands wordt gesproken. Om toch iets te doen voor gezinnen waar bijna geen Nederlands wordt gesproken, zoals Oekraïense gezinnen, is gebruikgemaakt van een iPad van Samen Digi-Taal. Hierop staan diverse taalapps. De iPad is ongeveer 3 maanden in het gezin aanwezig geweest.

De meeste gezinnen worden aangemeld door een basisschool. Daarnaast komen er ook aanmeldingen via het consultatiebureau, Homestart, welzijnsorganisatie in Rheden, Includio of de taaladviseur van Taalhuis Veluwezoom.

Pilot DoorleesExpress

De VoorleesExpress is opgezet voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 8 jaar. Er is landelijk steeds meer vraag om ook aan oudere kinderen voor te lezen. Bijvoorbeeld aan kinderen die op latere leeftijd naar Nederland zijn gekomen. In september is de Bibliotheek Veluwezoom gaan deelnemen aan de pilot DoorleesExpress. Op jaarbasis gaan we 2 gezinnen koppelen aan een voorlezer. Dat is binnen de huidige uren van de VoorleesExpress te realiseren. Zo worden we op de hoogte gehouden van dit project en kunnen we ervaringen met andere bibliotheken uitwisselen. In juni 2023 wordt dit project landelijk geëvalueerd.

26

Samen Nederlands praten in de Bibliotheek Dieren

Bibliotheek en Taalhuis

Naast de organisatie van de verschillende taalgroepen draagt de Bibliotheek Veluwezoom bij aan het Taalhuis met het programma Klik & Tik, de cursus Digisterker, de collecties in de Taalpunten en de bijbehorende materialen. De bibliotheek is ook penvoerder van het Taalhuis in de gemeente Rheden, levert de Taalhuiscoördinator in de gemeente Rheden en de coördinator van de VoorleesExpress in de gemeenten Rheden en Renkum.

Klik & Tik

Het ondersteuningsprogramma Klik & Tik is erop gericht mensen op een heel eenvoudig niveau digitale vaardigheden te laten verwerven, te leren omgaan met internet en ze te leren hoe ze informatie kunnen zoeken en vinden. Het programma is vooral gericht op e-mailen, videobellen en producten bestellen. In de bibliotheek Dieren en de Bibliotheek Oosterbeek waren in 2022 80 bijeenkomsten, met in totaal 320 deelnemers.

Digisterker

Met de vierdelige cursus Digisterker leert de Bibliotheek de inwoners van de gemeenten Rheden, Renkum en Rozendaal hoe ze zaken met de overheid snel en makkelijk via internet kunnen regelen. Aan bod komen websites van bijvoorbeeld de gemeente, het UWV, de Regelhulp, MijnOverheid, het omgaan met veiligheid op het web en zorg en gezondheid. In 2022 gaven we 6 cursussen, waar 43 volwassenen aan deelnamen.

Nieuw: Beter op de pc

De door ons zelf ontwikkelde cursus Beter op de pc vormt met 10 lessen een brug tussen de opgedane basiskennis uit Klik & Tik en het werken met de e-overheid via Digisterker. De 8 deelnemers rondde deze cursus met goed gevolg af. De financiering was geregeld via de WEB-gelden.

Nieuw: Besparen via internet

Voor de gemeente Renkum zijn WEB-gelden aangevraagd om Besparen via internet uit te voeren. Doel van de cursus is leren om op een veilige manier aankopen via internet te doen en tevens te werken aan taal en rekenvaardigheden. Door uitdientstreding van een collega kon deze cursus niet doorgaan.

Informatiepunt Digitale Overheid

De overheid wil dat alle mensen mee kunnen doen in de steeds meer digitaliserende maatschappij en gebruik kunnen maken van dienstverlening van de overheid. Maar veel mensen vinden dit nog lastig. De Manifestgroep en de Koninklijke Bibliotheek ontwikkelden daarom het Informatiepunt Digitale Overheid. Een loket in de Bibliotheek dat als doel heeft om mensen dicht bij huis, in de bibliotheek te helpen bij het zakendoen met de e-overheid. Goed opgeleide bibliotheekmedewerkers helpen mensen met het vinden van informatie op

internet en verwijzen door naar de juiste instanties. Ook helpen ze mensen door handvatten aan te reiken om digitale overheidszaken zelf te kunnen regelen ofwel door blijvende hulp te bieden.

In 2020 werden de eerste loketten, verspreid over heel Nederland, geopend. In 2021 sloten wij ook aan en openden we een Informatiepunt Digitale Overheid in de Bibliotheek Oosterbeek en de Bibliotheek Dieren. In 2022 openden we ook in de Bibliotheek Velp en de Bibliotheek Renkum een Informatiepunt en hebben we 196 hulpvragen kunnen beantwoorden.

Aan het Informatiepunt Digitale Overheid is een sociaal-educatieve kaart verbonden: hetinformatiepunt.nl. Deze online vindplek biedt een actueel overzicht van cursussen en praktische hulp en ondersteuning rondom basisvaardigheden in de buurt. De site is gebruiksvriendelijk, in eenvoudige taal en gaat uit van de vraag van de bezoeker, zodat mensen ook zelf de informatie en het aanbod kunnen vinden dat bij hen past.

Digicafé

Met het Digicafé (voorheen het internetcafé) biedt de Bibliotheek Veluwezoom op 6 locaties een laagdrempelige mogelijkheid informatie en hulp te vragen over allerlei onderwerpen die met internet en digitale media te maken hebben. Onder deskundige begeleiding van vrijwilligers kan er zelf geoefend worden en vinden er themabijeenkomsten plaats. In 2022 organiseerden we 54 Digicafés voor - in totaal - 540 belangstellenden.

Hulp bij belastingaangifte

Sinds 2016 bestaat er een samenwerking tussen de Belastingdienst en Koninklijke Bibliotheek (KB). Bibliotheken in Nederland bieden dankzij die samenwerking gratis digivaardigheids cursussen (bijvoorbeeld Klik & Tik en Digisterker) aan voor mensen die moeite hebben met de digitale overheid. Bovendien organiseren ze - in samenwerking met lokale maatschappelijke organisaties - hulp bij het invullen van de online belastingaangifte, bijvoorbeeld via belastingspreekuren. In 2022 organiseerden wij 8 bijeenkomsten, waarbij we 47 mensen hielpen bij het doen van de belastingaangifte.

Samenwerken met andere organisaties

Cultuurbedrijf RIQQ

Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom zijn in 2022 bestuurlijk gefuseerd en werken meer en meer samen als een organisatie. Gezamenlijk brengen we taal, kunst en cultuur dichterbij. Vanaf 2024 zal dat als één organisatie zijn.

Cultuur in Renkum

De Bibliotheek Veluwezoom is partner van stichting Cultuur in Renkum. De stichting bestaat uit vertegenwoordigers van kunst- en cultuuraanbieders en -locaties in de gemeente Renkum, die via www.cultuurinrenkum.nl het culturele aanbod in de gemeente eenvoudig en breed toegankelijk wil maken voor het publiek.

Incluzio Rheden

Incluzio Rheden is Taalhuispartner. Mede-organisator van de cursussen 'Voor 't zelfde geld', mede-bewoner van De Bundel in Dieren en heeft een informatiepunt in de Bibliotheek Velp.

Muziek- en Dansschool Oosterbeek

Muziek- en Dansschool Oosterbeek organiseerde activiteiten in De Klipper.

De Oase Oosterbeek

Oase Oosterbeek is een plek waar mensen op verhaal kunnen komen. Het is een laagdrempelige inloop, in De Klipper. Met name ouderen ontmoeten elkaar en wekelijks wordt er gekookt in de keuken in De Klipper en kan men gezamenlijk eten en verhalen uitwisselen.

Renkum voor Elkaar/Huis van Renkum

Renkum voor Elkaar verzorgt als Taalhuispartner samen met de Bibliotheek Veluwezoom de praat- en schrijfgroepen.

ROC Rijn IJssel

ROC Rijn IJssel verzorgt als Taalhuispartner de formele educatie voor NT1 en NT2, de inburgering en de scholing en inhoudelijke ondersteuning van de vrijwilligers die betrokken zijn bij de uitvoering van non-formele aanbod.

Rozet Arnhem

Rozet Arnhem organiseert een aantal van hun activiteiten aan in de Bibliotheek Oosterbeek / De Klipper.

Speel-o-theek Dieren

Medebewoner van De Bundel in Dieren en organisator van het wekelijkse inloopspreekuur Ouders & Zo., voor ouders die vragen hebben over opvoeden.

Sportbedrijf Rheden

Sportbedrijf Rheden is partner binnen het Nationaal Programma Onderwijsachterstanden in de gemeente Rheden en werkt samen met de Bibliotheek en RIQQ aan het ontsluiten van het aanbod voor kinderen op het gebied van sport en cultuur via de gids 'Sjors Sportief' en 'Sjors Creatief'.

Stichting Het Juridische Huis

In De Bundel in Dieren verlenen rechtenstudenten laagdrempelig juridisch advies aan burgers en ondernemers.

Vluchtelingenwerk Oost Nederland

Vluchtelingenwerk Oost Nederland verzorgt als partner van het Taalhuis de conversatiegroepen in de gemeente Rheden.

30

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen konden mensen met een spel en dialoog kennismaken met de lijsttrekkers van hun gemeente.

Klantonderzoek, leden en bezoekers werven en behouden, en publiciteit

Klantonderzoek

In 2022 hebben we een groot aantal adviezen uit eerdere klantonderzoeken uitgewerkt, om onze dienstverlening aan leden en bezoekers te verbeteren. Het ging veelal om het intensiveren en verduidelijken van communicatie richting leden en bezoekers.

Aan de hand van een inwonersanalyse en een ledenanalyse uit landelijk aangekochte data (Mosaic), formuleerden en toetsten we ook in 2022 ons beleid en de programmering van onze activiteiten. Daarnaast zetten we in op het vergroten van de impact van landelijke campagnes. Provinciale service organisaties werken hierin samen door per campagne een marketingplan en toolkit aan te bieden aan deelnemende bibliotheken, in combinatie met een landelijk onderzoek na afloop van de campagne. Dit levert ons waardevolle informatie op en geeft ons handvatten om onze doelgroepen gericht te bedienen.

Positionering

De ontwikkeling van de bibliotheek van een instituut dat boeken uitleent naar een maatschappelijke-educatieve organisatie die uiteenlopende diensten en activiteiten aanbiedt, vraagt al jaren om een bredere inzet van communicatie. Van het werven en behouden van (alleen) leden naar werven van leden, bezoekers, vrijwilligers én deelnemers en het opnieuw positioneren van de bibliotheek. In landelijk marketingverband is het onze ambitie om van 4 miljoen leden te gaan naar 8 miljoen mensen die een structurele verbinding hebben met de bibliotheek. Dat kunnen vrijwilligers zijn, mensen die komen werken of studeren in onze vestigingen, inwoners die voor een hulpvraag naar het Informatiepunt Digitale Overheid komen, een activiteit bezoeken, natuurlijk onze leden, en meer.

Andere ontwikkelingen in de samenleving en het feit dat steeds meer bibliotheken deel worden van multifunctionele organisaties, vraagt om bijsturing en herformulering. De vernieuwde landelijke huisstijl van bibliotheken beantwoordt aan deze ontwikkelingen.

Maar ook het fusietraject waar de Bibliotheek Veluwezoom in zit, vraagt om een nieuwe positionering van onze organisatie. Voorbereidingen daarvoor zijn in 2022 ingezet en zullen in 2023 verder vorm krijgen.

Publiciteit

Het belangrijkste communicatiekanaal van de Bibliotheek Veluwezoom is nog steeds de website. Daarin geïntegreerd zijn: de online catalogus, mijn Bibliotheek en de agenda/de activiteitenshop. Onze digitale nieuwsbrief is ook een belangrijk communicatiekanaal. Daarnaast zijn we actief op sociale media, versturen we vele persberichten en direct mails en haken we aan bij relevante externe websites en sociale kaarten.

Organisatie

De Bibliotheek Veluwezoom is een middelgrote organisatie die het bibliotheekwerk verzorgt voor de gemeenten Rheden, Rozendaal en Renkum. Op 31-12-2022 werkten er 35 mensen voor de Bibliotheek Veluwezoom die samen 21,4 FTE (volledige werkweken) vormen. Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2021, ontstaan doordat in de gemeente Rheden een (extra) leescoach 0-4-jarigen gestart is. Daarnaast waren er meer dan 123 vrijwilligers, werkzaam voor de Bibliotheek aan huis, internetcafés, taalgroepen, computercursussen, voor Voorleesteam en als gastvrouw in de Bibliotheek.

Bestuurlijke fusie met Cultuurbedrijf RIOQ

In juli 2022 zijn Cultuurbedrijf RIOQ en de Bibliotheek Veluwezoom bestuurlijk gefuseerd. De eerste voorbereidingen om - op 1 januari 2024 - ook juridische te fuseren, zijn genomen. Er is een gezamenlijk Management Team (MT), beide organisaties hebben dezelfde directeur-bestuurder, dezelfde Raad van Toezicht (RvT) en vormen een fiscale eenheid. De nieuwe directeur-bestuurder geeft samen met het MT, de medewerkers, RvT, gemeenten en stakeholders de fusie verder vorm. Bij de ontwikkeling van het meerjarenbeleid spelen maatschappelijke ontwikkelingen een grote rol. Het doel daarbij is om zoveel mogelijk van betekenis te zijn voor de inwoners van Rheden, Renkum en Rozendaal. De provinciaal ondersteunende organisatie Rijnbrink begeleidt dit proces vanuit haar ervaring met en expertise op het gebied van multifunctionele organisaties en gecombineerde culturele instellingen. De fusie tussen de Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIOQ biedt de bibliotheek onder meer kansen om haar kernfuncties 'ontmoeting en debat' en 'mensen in aanraking laten komen met kunst en cultuur' te versterken.

Bezuinigingen

De afgelopen jaren is invulling gegeven aan de opgelegde bezuinigingen. In de gemeente Renkum staat nog een taakstelling open van € 110.000. In de gemeente Renkum wordt zowel in Doorwerth, Renkum als Oosterbeek gekeken naar de toekomstige huisvesting van de bibliotheek. In Renkum wordt onderzocht of de Bibliotheek gehuisvest kan worden in Multifunctioneel Centrum Doelum. In Oosterbeek wordt onderzocht of de Bibliotheek gehuisvest kan worden in het gemeentehuis. Dit zou moeten bijdragen aan de openstaande taakstelling van de gemeente Renkum.

De bezuinigingen hebben een zichtbaar effect gehad op onze organisatie en de werkdruk, met name op onze bibliotheeklocaties. De formatie is krap en expertise is vaak belegd bij één persoon, waardoor we als organisatie kwetsbaar zijn. Er is minder collectiebudget, waardoor er scherpere keuzes gemaakt moeten worden wat wel en wat niet aangeschaft kan worden. Ook zien we het effect van stijgende kosten op onze begroting en een achterblijvende indexatie van de gemeentelijke subsidies. In 2022 hebben we dat voor een groot deel weten op te vangen. In 2023 zal dat niet meer lukken.

Uiteindelijk sluit onze jaarrekening 2022 met een klein negatief resultaat en zijn het eigen vermogen en de liquiditeit van voldoende niveau. Dit is vooral te danken aan extra doelsubsidies vanuit het Rijk, die we ontvingen voor dienstverlening op het gebied van digitale inclusie. De nog uitstaande bezuinigingen in de gemeente Renkum en de stijgende kosten gaan ons parten spelen in 2023. De financiële bedreiging brengt de kwaliteit en de continuïteit van onze dienstverlening in gevaar. En, in het verlengde hiervan, de financiële positie van de bibliotheek.

Perspectief

De bibliothekenbrief van staatssecretaris Uslu (november 2022) geeft het perspectief dat de bibliotheek nodig heeft. Zij onderstreept het grote belang van de bibliotheek en geeft aan dat het tijd is om opnieuw te investeren in de bibliotheek. Het Rijk gaat dit vanaf 2023 doen. Dit moet ertoe leiden dat gemeenten vanaf 2025 structureel meer middelen ontvangen om de bibliotheek te versterken. Om robuuste toekomstgerichte bibliotheken te realiseren, zoals de staatssecretaris dat noemt. Daarbij gaat zij ervan uit dat gemeenten niet verder bezuinigen op bibliotheken.

Ook heeft het Rijk in 2022 aangekondigd gemeenten structureel te gaan ondersteunen om maatschappelijke organisaties (structureel) te kunnen compenseren voor de extreem stijgende kosten.

Vestigingen

Rheden: de Bibliotheek Dieren, de Bibliotheek Velp, jeugdBibliotheek Rheden

Renkum: de Bibliotheek Oosterbeek, de Bibliotheek Renkum, jeugdBibliotheek Doorwerth.

Velp - Terug naar Den Heuvel

Sinds begin 2021 zit de Bibliotheek Velp weer op onze oude plek, dicht bij het centrum. Het aantal leden uit Rozendaal en Velp is significant gegroeid sinds de terugkeer naar Den Heuvel. Er is meer ruimte gekomen voor activiteiten en er zijn spreekkamers gemaakt. Naast de Bibliotheek zijn aan Den Heuvel nu VluchtelingenWerk, het Astrum College en Includio Rheden gevestigd.

Multifunctionele gebouwen

De gebouwen van de Bibliotheek Veluwezoom worden steeds vaker multifunctioneel gebruikt. Waar mogelijk worden ruimtes beschikbaar gesteld of verhuurd aan maatschappelijke partners die bijdragen aan de doelstellingen van de Bibliotheek. Door de (bestuurlijke) fusie met Cultuurbedrijf RIQQ verwachten we dit meer te gaan doen.

De Bibliotheek Oosterbeek/De Klipper neemt daarin sinds 2015 een aparte positie in. De Klipper beschikt over zeven aparte ruimtes die door derden gebruikt kunnen worden voor vergaderingen, cursussen en andere activiteiten. De inkomsten van dit gebruik dragen bij aan de exploitatie van het gebouw, dat eigendom is van de Bibliotheek Veluwezoom.

Wij positioneren De Klipper als centraal gemeenschapsgebouw in Oosterbeek, waar organisaties en lokale initiatieven terecht kunnen voor hun activiteiten. Wij zoeken daarbij ook nadrukkelijk de verbinding met eigen activiteiten van de bibliotheek en onze partners, zoals Taalhuis Veluwezoom.

Renkum voor Elkaar, Muziek- en Dansschool Oosterbeek, Stichting Oase Oosterbeek, de gemeente Renkum en een aantal andere organisaties maken structureel gebruik van de beschikbare ruimtes.

De Bibliotheek Dieren is, samen met het gemeentelijk servicecentrum, Cultuurbedrijf RIQQ, welzijnsorganisatie Includio Rheden en Speel-o-theek Rheden, gevestigd in De Bundel. Ook worden er spreekuren gehouden door Stichting Het Juridische Huis.

Raad van Toezicht

De Bibliotheek Veluwezoom werkt volgens het Raad van Toezicht-model. Zij kent een Raad van Toezicht van 5 personen.

De Raad van Toezicht werd *tot 27 juni 2022* gevormd tot door:

- Paul van Roosmalen (lid en voorzitter). Eenmanszaak Muwatallis.
Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht Stichting Innoforte te Velp.
- Rob Hulstein. Directeur basisonderwijs Stichting PPO De Link Renkum.

Genieten van een voorleesfeestje in de bibliotheek

- Ellen Goossens. Zelfstandig NLP Master coach en huiswerkbegeleider young adults.
Nevenfuncties: vertrouwenspersoon Stichting Gym en Turnen Arnhem en lid klachtencommissie Rijnstad.
- Maarten Mookhoek. Principal consultant bij Improven BV.
Nevenfuncties: lid Raad van advies stichting Possibilize.
- Henriette de Groot. Academiemanager Academie Educatie Hogeschool Arnhem Nijmegen.
Nevenfuncties: lid Ondersteuningsplanraad (OPR) van het samenwerkingsverband VO scholen Arnhem e.o.

Tot 1 augustus 2022 was Lianne Busser directeur-bestuurder van de Bibliotheek Veluwezoom.

Nevenfuncties: voorzitter bestuur Vereniging SAMBIS en secretaris bestuur Stichting Cultuur in Renkum.

De Raad van Toezicht werd *vanaf 27 juni 2022* gevormd door:

- Paul van Roosmalen (lid en voorzitter). Eenmanszaak Muwatallis.
Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht stichting Innoforte te Velp.
- Rob Hulstein. Directeur basisonderwijs Stichting PPO De Link Renkum.
- Maarten Mookhoek. Principal consultant bij Improven BV.
Nevenfuncties: lid Raad van advies stichting Possibilize.
- Frits van Aggelen. Consultant/sparringpartner bestuurders/directeuren via Agnes en Partners VoF.
Nevenfuncties: lid Adviesraad Sociaal Domein gemeente Rheden/Rozendaal, mentor vluchteling studenten U.A.F. en vrijwilliger bij Rode Kruis / unit Restoring Family Links.
- Leonore Das. Organisatieadviseur Berenschot BV. Nevenfunctie: lid bestuur Diva Dichtbij te Wehl.

Sinds 1 augustus 2022 is Doeko Pinxt directeur-bestuurder van de Bibliotheek Veluwezoom en

Cultuurbedrijf RIQQ. Nevenfuncties: secretaris bestuur Stichting Cultuur in Renkum.

Personeelsvertegenwoordiging

Binnen de Bibliotheek Veluwezoom is een personeelsvertegenwoordiging (PvT) actief. Zes keer per jaar overleggen directeur en PvT over financiële, beleidsmatige en personele ontwikkelingen binnen de organisatie. De PvT heeft dezelfde bevoegdheden als een Ondernemingsraad. Na de bestuurlijke fusie met Cultuurbedrijf RIQQ is besloten tot een gezamenlijke personeelsvertegenwoordiging.

Daarnaast heeft de Bibliotheek Veluwezoom een externe vertrouwenspersoon, met wie medewerkers kunnen overleggen als zij ongewenst gedrag ervaren.

Personeelwisselingen

In 2022 zijn er 9 medewerkers vertrokken en stelden we 10 nieuwe mensen aan. Het vertrek van 9 medewerkers is - op het totaal aantal medewerkers - een hoog aantal. Vertrek had te maken met pensioen, overlijden, wisseling van werk en medewerkers van wie wederzijds geconcludeerd werd dat de nieuwe functie toch niet paste.

Scholing

De Bibliotheek Veluwezoom werkt als een lerende organisatie. Medewerkers voeren hun taken zoveel mogelijk naar eigen inzicht uit en werken zelfstandig en resultaatgericht. Jaarlijks wordt aandacht besteed aan scholing en inspiratie.

Vrijwilligers

Vrijwillige inzet van inwoners uit onze gemeenten is belangrijk voor de Bibliotheek; zonder hun inzet zouden we een groot deel van onze ambities niet kunnen waarmaken. Voor onze 123 vrijwilligers organiseerden we op de dag van de vrijwilligers een bijeenkomst met buffet en een voorleesvoorstelling, om onze dank te uiten. Daarnaast ontvingen zij een cadeaubon als waardering voor hun werk.

De onzekere tiener groeit uit tot bibliothekdirecteur

Tijdens een moeilijke jeugd werd een Loesjescheurkalender de houvast van Doeko Pinxt (45) uit Doornenburg. De scherpe teksten brachten hem naar Zweden, Nijmegen, Arnhem en nu de Veluwezoom, waar hij net begonnen is als de directeur van de bibliotheken én cultuurbedrijf RIQQ.

Francine Wildenborg

Doornenburg

LEES DE BIJBEL - MEIN KAMPF - DE KORAN - DUIVELSVERZEN - DAS KAPITAL - HET WETBOEK - RODE PEPPER - EN DENK ZELF

Het is één van de favoriete Loesje-teksten, die geboren zijn in Arnhem, van Doeko Pinxt. Waarom? Omdat taal voor hem de wereld heeft betekend en precies dát hoopt hij als kersverse biebdirecteur ook op inwoners van de Veluwezoom over te brengen.

Wat betekent Loesje precies voor u?
„Ik weet hoe taal, kunst en cultuur kunnen bijdragen aan je eigenwaarde. Op mijn dertiende zag ik in

Eindhoven de Loesje-posters op straat. De teksten betoverden me. Ik vroeg voor Sinterklaas een Loesje-kalender. Daarin zat een blaadje waarmee je lid kon worden. Een half jaar later zat ik op een Loesje-zomerkamp in Zweden.”

En u verzon zelf ook teksten?

„Ja. Samen met anderen. Bij Loesje kun je zijn wie je bent. Net zulke rare vogels als ik. Taal bleek voor mij een manier om te laten zien wat ik kon. Dat lukte me tot die tijd niet. Terwijl mijn vrienden naar het vwo gingen, bleef ik hangen op het lbo (lager beroepsopleiding, FW), haalde mijn bakkersdiploma en vertrok naar Wageningen.”

Op kamers op je zestiende?

„Ja, daar zat de enige managementopleiding voor brood en banket.

Ik zag in Eindhoven de Loesje-posters op straat. De teksten betoverden me

Mijn tienerjaren waren moeilijk. Het lbo-advies viel mijn twaalfde ben ik scheidde door een oom en scheidden toen ik veertien in Wageningen voelde mijn plek en ik ging terug. Het Loesje-zomerkamp was een kantelpunt.”

Van bakker naar cultuur?

„Ja. Na het kamp ben ik in Zweden gebleven, als bij Loesje daar. Toen ik koos ik in Nijmegen voor Culturele Maatschappij. Naast taal merkte ik dat met beeld had. Ik richtte ter Productions op, waarvals organiseerde, zoals voor multimedialunst Festival op het Eiland, t Vierdaagse. Mensen bijgen, fondsen werven. D goed in.”

En toen dacht u: ik wil in Arnhem?

„Haha. Die twijfel had ik dat niet saai vinden, processen wel en dat n politiek het laatste wo ik trok het prima. Als stuuradviseur zat ik heel het stadsbestuur aan.”

Wat heeft u voor elkaar?

„We hebben een nieuw de Jacobiberg (popcentrale broedplaats, FW) in Arnhem-Zuid. En we coronaregelingen voor cultuursector op touw niet is gelukt? Voor een 12.000 vierkante meter makers gecreëerd moecobiberg zorgt voor 40

Genoeg te doen nog?

„Ja, maar ik had behoevenieuwe uitdaging. Ik z dochters hoe belangrijktuur zijn voor hun onde bibliotheken komenmen, toegankelijk voor de bevolking. Ik vind in Oosterbeek bijvoorbeeld dat een bieb méé optredens, muziekles

Maar juist die moet sl

„Zover is het nog niet onderzocht of we in h huis kunnen, sowies vestiging in Oosterbe gen in de cultuursect van alle tijden. De fus en de bibliotheek ma Bibliotheken zijn óók ben zelfs een openluc denk aan gezamenlij van cultuuronderwij Dat zal niet verdwij

38

PASPOORT

Doeko Pinxt werd in 1977 geboren in het Overijsselse Olst, verhuisde daarna naar Geldrop. Haalde zijn bakkersdiploma en deed in Wageningen de bakkersmanagementopleiding, maar maakte die niet af. Hij werd actief bij Loesje in Arnhem. Hij studeerde Culturele en Maatschappelijke Vorming aan de HAN, richtte Pink Sweater Productions op werkte bij Lindenberg Cultuurhuis. Vijf jaar geleden verruilde hij Nijmegen voor Arnhem om als senior bestuursadviseur cultuur aan de slag te gaan. Per 1 augustus is Pinxt directeur van Bibliotheek Veluwezoom en cultuurbedrijf RIQQ. Pinxt woont in Doornenburg met zijn vrouw en twee dochters (10 en 8 jaar).

DIEREN/RHEDEN

Poging om te bemiddelen in slepend schouwburgconflict Dieren is mislukt

De verzoeningspoging tussen de huidige eigenaar van schouwburg Theothorne en Filmhuis Dieren en RhederArt is mislukt. De theaterzaal sluit per 1 januari.

Er is geen enkele basis meer voor verdere samenwerking, concludeert oud-gedeputeerde Marijke van Haaren.

De gemeente Rheden had Van Haaren gevraagd om te bemiddelen toen bleek dat het partijen zelf niet lukte om goede afspraken te maken. Het conflict zit muurvast, blijkt uit de bevindingen van de

oud-gedeputeerde. Er is volgens Van Haaren geen vertrouwen in de huidige eigenaar van Theothorne. Zij noemt verkoop van de Dierense schouwburg de 'meest wenselijke optie'.

Volgens Van Haaren heeft zich inmiddels een maatschappelijke organisatie gemeld die geïnteresseerd is in de aankoop, renovatie en exploitatie van Theothorne, inclusief de horeca, voor een reële prijs.

Huur door de gemeente is voor betrokken partijen niet aan de orde zolang de huidige eigenaar verbonden is aan Theothorne,

concludeert de oud-gedeputeerde: „Ook huur van de schouwburgzaal alleen, zonder horeca en bijbehorende voorzieningen, heeft geen zin.”

Filmhuis Dieren en RhederArt hebben een ander, tijdelijk onderkomen gevonden in onder meer De Bundel in Dieren. Hiermee gaan zij de samenwerking aan met Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ. Ook amateurgezelschappen en scholen die van de Dierense schouwburgzaal gebruik maken, moeten op zoek naar andere locaties.

- Karin Mulder

OOSTERBEEK

Bibliotheken in Renkum maken een verhuisplan

De vestigingen van Bibliotheek Veluwezoom in Oosterbeek en Renkum gaan hoogstwaarschijnlijk verhuizen.

Bibliotheek Veluwezoom moet fors bezuinigen. Het gaat vanaf 2023 om 110.000 euro per jaar. De mogelijkheden daarvoor zijn beperkt als de bibliotheek haar vestigingen open wil houden. Verhuizen naar het gemeentehuis in Oosterbeek en naar multifunctioneel centrum Doelum in Renkum is voordeliger dan zelfstandige huisvesting. Daarom heeft de bibliotheek een intentieverklaring

ondertekend waarin staat dat ze het verhuisplan verder uitwerkt.

Het gemeentehuis in Oosterbeek moet grondig worden verbouwd. Omdat de ambtenaren door thuiswerken minder ruimte nodig hebben, komt een deel van het raadhuis vrij. Daarvoor zoekt de gemeente nu een nieuwe invulling. Op de begane grond zouden de bibliotheek en horeca kunnen komen. Ook de andere huurders van het gebouw waar de bibliotheek nu in zit, De Klipper, kunnen naar het gemeentehuis verhuizen.

- Suzanne Hulbers

Balans

per 31 december 2022

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa	394.593	447.925
<i>Vlottende activa</i>		
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	74.038	172.315
Liquide middelen	776.490	645.533
Activa	1.245.121	1.265.773
<i>Eigen vermogen</i>		
Langlopende schulden	30.000	60.000
Kortlopende schulden en overlopende passiva	477.749	439.449
Passiva	1.245.121	1.265.773

Rekening van baten en lasten

2022

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
	€	€	€
Baten			
Inkomsten gebruikers	300.893	302.600	298.939
Specifieke dienstverlening	167.589	99.841	102.925
Exploitatiesubsidies gemeenten	1.726.339	1.726.339	1.754.904
Projectbaten	353.127	256.558	281.424
	2.542.638	2.385.338	2.438.192
Lasten			
Bestuur en organisatie	64.105	50.500	51.203
Huisvesting	445.984	451.000	465.431
Personeel	1.536.486	1.389.838	1.388.295
Administratie	97.309	85.500	83.375
Transport	1.218	1.000	721
Automatisering	116.690	121.000	138.176
Collectie en media	280.363	252.500	231.558
Specifieke kosten	29.435	64.000	37.399
	2.571.590	2.415.338	2.396.158
Resultaat	-28.952	-30.000	42.034

Toelichting op de balans

Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

De grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat zijn ten opzichte van het voorgaande jaar niet gewijzigd. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Voor zover niet anders wordt vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze worden gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen of lagere bedrijfswaarde, rekening houdend met de vermoedelijke gebruiksduur. Ontvangen subsidies voor investeringen worden ten gunste van de verkrijgingsprijs van de investeringen gebracht. Afschrijving van investeringen vindt plaats met ingang van datum ingebruikname.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

grond	nihil
gebouwen	5-7-10-25%
inventaris	5-6,66-10-20%
automatisering	20%

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van voorzieningen voor oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op grond van een individuele beoordeling van de openstaande vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan per balansdatum ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen worden na besluit van het bestuur diverse bestemmingsreserves gevormd. Bestemmingsreserves worden gevormd vanuit de resultaatbestemming. Onttrekkingen op de bestemmingsreserves vinden plaats middels rechtstreekse mutaties op het eigen vermogen.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten voor de geleverde diensten, subsidie- en overige opbrengsten en de exploitatiekosten. Van de gebruikersinkomsten worden alleen de werkelijke ontvangen bedragen verantwoord, bij de contributies worden de vooruit ontvangen bedragen doorgeschoven naar de periode waar ze betrekking op hebben.

Opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich betreffende Stichting Bibliotheek Veluwezoom geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan na balansdatum.

E-BOOKS EN LUISTER-BOEKEN IN 2022

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2022 voor de Bibliotheek Veluwezoom

Op 31 december waren er **2519** accounts.

Meest geleende e-books in 2022

- 1** Daar waar de rivierkreeften zingen
Delia Owens
- 2** Vier wandelaars en een Siciliaan
Marion Pauw
- 3** Wachten op woensdag
Nicci French
- 4** Vogeleiland
Marion Pauw
- 5** De Camino
Anya Niewierra

Leners

1608 mensen leenden minimaal **1** e-book.

Uitleeningen

Er werden in 2022 gemiddeld **1985** e-books per maand uitgeleend.

Luisterboeken

1117 mensen leenden minimaal **1** luisterboek

Hoe werden de e-books gelezen?

Top 5 uitleeningen e-books per genre

Bibliotheken maakten zich sterk om vluchtelingen uit Oekraïne op allerlei manieren te ondersteunen. Voor kinderen kochten we een kleine collectie Oekraïense boeken aan >

Uitgave van de Bibliotheek Veluwezoom

Ericaplein 5 • 6951 CP Dieren

tel. 0313 - 41 97 61 • info@bibliotheekveluwezoom.nl

www.bibliotheekveluwezoom.nl

Twitter @BiblVeluwezoom • @EduVeluwezoom

Facebook @debibliotheekveluwezoom

met dank aan: krantenknipsels van de Gelderlander

JEUGDBIBLIOTHEEK DOORWERTH

• MOZARTLAAN 2 • 6865 GB DOORWERTH • TEL. 026 - 333 49 82

DE BIBLIOTHEEK OOSTERBEEK / DE KLIPPER

• GENERAAL URQUHARTLAAN 1 • 6861 GE OOSTERBEEK • TEL. 026 - 333 49 82

DE BIBLIOTHEEK RENKUM

• EUROPALAAN 58 • 6871 BZ RENKUM • TEL. 0317 - 31 32 23

DE BIBLIOTHEEK DIEREN

• ERICAPLEIN 5 • 6951 CP DIEREN • TEL. 0313 - 41 54 76

JEUGDBIBLIOTHEEK RHEDEN

• HAVERWEG 16 • 6991 BS RHEDEN • TEL. 0313 - 41 54 76

DE BIBLIOTHEEK VELP

• DEN HEUVEL 32 • 6881 VE VELP • TEL. 026 - 361 90 03

⋮ JAARVERSLAG
2022

Cultuurbedrijf
RIQQ

INHOUD

Voorwoord

Cultuureducatie

- Leerlijn Reizen in de tijd 5
- CMK: Cultuureducatie met Kwaliteit 6
- Méér Muziek in de Klas 6
- Diverse projecten en activiteiten 6

Cultuurparticipatie

- Amateurkunstverenigingen 11
- Theatervoorstelling Bij mij thuis 11
- Ketí Kotí 11
- Ouderenproject: Mens durf te leven! 11
- Denktank Kunst & ouderen 12
- Jubileum 450 jaar Rheden 12
- Overige projecten en werkzaamheden 12

Programmering

- Openluchttheater De Pinkenberg 13
- Kasteel Middachten 14

Kunsten

- Commissie Incidentele subsidie 16
- Commissie Burgemeester de Bruinprijs 16
- Werkgroep Beeldende Kunst 16
- Selectie Advies Commissie 16

Organisatie

- Medewerkers 18
- Bestuurlijke fusie met de Bibliotheek Veluwezoom 18
- Financiën 18
- Governance Code Cultuur 18
- Code Diversiteit en Inclusie 19
- Fair Practise Code 19
- Duurzaamheid 19
- Bestuur / Raad van Toezicht 19
- Personeelsvertegenwoordiging 20

Financiën

- Jaarrekening

JAARVERSLAG 2022

CULTUURBEDRIJF RIQQ

Voorwoord

In 2022 konden we onze activiteiten weer oppakken en kwam het culturele leven van Rheden weer tot bloei. Net als andere (culturele) organisaties ondervonden we de gevolgen van corona nog, maar ondanks dat werden er mooie projecten gerealiseerd, voorstellingen gespeeld, kinderen op scholen bereikt met onze cultuurprogramma's en konden we amateurkunstverenigingen en de kunst- en cultuursector ondersteunen.

Corona was echter nog niet voorbij of de oorlog in Oekraïne brak uit. Verschrikkelijk voor de mensen daar, en wereldwijd zagen we de gevolgen door onder meer de vluchtelingenstromen en stijgende kosten. In de tussentijd ging het leven in de Veluwezoom verder en fuseerden Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom bestuurlijk met elkaar. In augustus 2022 begon ik als nieuwe directeur-bestuurder van zowel Cultuurbedrijf RIQQ als de Bibliotheek Veluwezoom. Koen van der Mark, die als interim-directeur werkte, werd manager cultuur van Cultuurbedrijf RIQQ.

Door de fusie komen taal, kunst, cultuur en educatie onder één dak. Vanuit onze zes bibliotheeklocaties en een openluchttheater organiseren we uiteenlopende leesbevorderings- en digiprogramma's, exposities, wijkprojecten, muziek in de klas en nog heel veel meer. Onze locaties zien we als de huiskamer van de samenleving en toegangspoort tot informatie, kennis en cultuur. Het is de plek voor persoonlijke ontwikkeling, waar mensen in staat worden gesteld om volwaardig mee te doen aan de samenleving. We zetten ons dagelijks in voor inwoners van de gemeenten Renkum, Rheden en Rozendaal. De fusie zorgt ervoor dat we meer bewoners nog beter weten te bereiken en geeft

aan medewerkers de ruimte om te ontdekken, te onderzoeken en om gezamenlijk aanbod te ontwikkelen. In de Bibliotheek, de wijk, op school of op het podium: Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom brengen taal, kunst en cultuur dichterbij.

Vanaf 1 januari 2024 willen we ook daadwerkelijk één organisatie zijn, met een nieuwe naam.

In 2022 organiseerden we al meer gezamenlijke activiteiten, zoals kindervoorstellingen in de vakanties. Dat gaan we de komende periode voortzetten, ontwikkelen en uitbreiden, zodat meer mensen met kunst en cultuur in aanraking komen. Een van de wettelijke kernfuncties van de Bibliotheek is: mensen met kunst en cultuur in aanraking laten komen. De verbinding met de Bibliotheek geeft mogelijkheden om meer mensen met kunst en cultuur te bereiken. Publiek wist onze activiteiten goed te vinden en aan het einde van het jaar waren de bezoekersaantallen ongeveer gelijk aan de periode voor corona.

In Openluchttheater De Pinkenberg vonden onze traditionele kindervoorstellingen plaats en was er divers aanbod in verschillende disciplines. Op scholen en in de wijk ging de theatervoorstelling Bij mij thuis, over armoede, in reprise. In het kader van Keti Koti werd er een expositie gerealiseerd en voorbereidingen werden getroffen voor de viering van Rheden 450 jaar. In het onderwijs werd een start gemaakt met Méér Muziek in de Klas en met de amateurmuziekverenigingen is een Rhedens leerlingenorkest opgezet.

Bij al onze werkzaamheden zochten we ook in 2022 nadrukkelijk de samenwerking met lokale partners. Dat is ook wat we de komende jaren blijven doen en verder willen versterken. Daarmee brengen we cultuur dichterbij.

Doeko Pinxt, directeur-bestuurder van de Bibliotheek Veluwezoom & Cultuurbedrijf RIQQ

CULTUREDUCATIE

CULTUUREDUCATIE

De rol van het educatieteam van Cultuurbedrijf RIQQ is om - samen met de scholen - ervoor te zorgen dat leerlingen in aanraking komen met kunst en cultuur en dat ze zich ook zelf kunnen uiten door kunst. Door een programma samen te stellen, kunnen kinderen zelf actief deelnemen aan cultuur, door muziek te maken, te schrijven, te zingen of te schilderen, bijvoorbeeld. Of door een voorstelling te bezoeken, naar een expositie te gaan of kunst te beschouwen, waarbij ze denken, lezen en praten over kunst en ideeën kunnen uitwisselen.

De gevolgen van coronapandemie waren in 2022 in het onderwijs goed merkbaar. Scholen hadden hun handen vol aan het wegwerken van achterstanden binnen het reguliere onderwijsprogramma. En het educatieteam van Cultuurbedrijf RIQQ had te maken met uitval en wisseling van personeel.

Hierdoor is er minder gedaan dan we wilden. Activiteiten als Reizen in de Tijd moesten we doorschuiven naar 2023. Het jaar was een jaar van opnieuw kijken hoe we de scholen het beste konden bedienen en ons team daarop aanpassen. Gebleken is dat de behoeftes en vragen van de scholen zeer divers zijn: de ene school wil aanbod voorgeschoteld krijgen, denk aan voorstellingen en workshops, terwijl andere scholen meer verdieping willen. Om die reden pasten we onze werkwijze aan. We benaderen scholen nu met zowel ondersteuning op lange termijn (CMK) als met incidenteel aanbod.

In totaal zijn 21 scholen bereikt, waarvan negen scholen met in totaal 496 leerlingen aan actieve cultuureducatie deden (het zelf maken van kunst, zoals muziek). De andere scholen, met 994 leerlingen, deden aan receptieve cultuureducatie (het bezoeken van een voorstelling) of reflectieve cultuureducatie (het praten over kunst, over wat ze hebben gedaan of gezien).

De Nationaal Programma Onderwijs-gelden (NPO) 2022-2023 worden door Cultuurbedrijf RIQQ, in samenwerking met de Bibliotheek

Veluwezoom, Sportbedrijf Rheden en Inclusio Rheden, ingezet voor de programmering van naschoolse sportieve en culturele activiteiten. Om de behoefte van leerlingen in beeld te krijgen, vond voorafgaand aan de programmering een uitgebreide inventarisatie op de scholen plaats. Het onderdeel Leerlingenorkest 2.0 valt ook onder de NPO-activiteiten.

Leerlijn Reizen in de Tijd

De leerlijn en het platform Reizen in de Tijd verbindt het basisonderwijs aan cultureel erfgoed. Bezoeklessen aan lokale erfgoedinstellingen zijn ingedeeld in 11 thema's, passend bij elk type basisonderwijs. Scholen zetten Reizen in de Tijd in als volwaardige leerlijn of passen elementen toe binnen de eigen leerlijn. Het project loopt tot december 2023. In 2022 zijn in de regio twee nieuwe pilotlessen gestart, bij de erfgoedlocaties De Dierense Sjoel en bij Kasteel Rosendaal. We werken hierin samen met de scholen, de gemeenten Rheden en Rozendaal, Erfgoed Gelderland en het Fonds voor Cultuurparticipatie. 20 leerlingen van groep 6, 7 en 8 van Kindcentrum LeerRijk uit Dieren namen deel aan de lessen bij de Dierense Sjoel en de les van Kasteel Rosendaal werd gegeven aan 25 leerlingen van groep 6 van de IKC Dorpsschool in Rozendaal.

CMK: Cultuureducatie Met Kwaliteit

Voor de landelijke regeling Cultuureducatie Met Kwaliteit werken scholen en Cultuurbedrijf RIQQ samen om kunst en cultuur een vast onderdeel van het lesprogramma te laten zijn. Het stelt de culturele ontwikkeling van het kind centraal en vergroot de professionaliteit van leerkrachten, kunstvakdocenten, culturele partners en penvoerders. We werken binnen het programma samen met de Gelderse adviesorganisatie Cultuur Oost, andere centra voor de kunsten in Gelderland, scholen, kunstdocenten en lokale cultuuraanbieders. We merkten in 2022 dat de CMK-regeling niet voor alle scholen de juiste insteek heeft. CMK gaat over verdieping en verankering van cultuur in het onderwijs, en niet alle scholen kunnen of willen deze stap zetten. Samen met Cultuur Oost zoeken we naar een manier om scholen die nog niet zover zijn, met laagdrempeliger producten als voorstellingen en workshops te laten kennismaken met cultuur. Scholen die wel een verdiepingsslag willen maken, blijven we uiteraard ook ondersteunen.

Route Cultuureducatie

De Route Cultuureducatie geeft houvast en biedt scholen een overzicht van stappen die gezet moeten worden naar cultuureducatie met kwaliteit. De route is samen met Cultuur Oost en Gelderse Centra voor de kunsten op provinciaal niveau ontwikkeld. Daarnaast werd de Route Cultuureducatie lokaal uitgevoerd. De eerste drie onderdelen van de route, de intake, de zelfevaluatie en EVI/het routegesprek, zijn in zijn geheel, en door negen scholen deels, doorlopen. Vier scholen haakten af door de in 2021 vrij in te richten NPO-gelden en toegenomen werkdruk.

Méér Muziek in de Klas

Lokaal

In 2022 vond, in samenwerking met de Gemeente Renkum, de kick-off plaats van Méér Muziek in de Klas / Muziekmatch. Het doel van het project Muziek opMaat! is om muziekonderwijs op de lange termijn voor alle kinderen beschikbaar maken en hun de mogelijkheid geven hun talent te ontwikkelen. De gemeenten Rheden en Renkum zetten met dit project in op de verbinding van muziekles op school naar talentontwikkeling in de vrije tijd. Dit is een antwoord op de vraag van de scholen en de ontwikkelingen in de cultuursector.

Muziek opMaat!

werkt de komende drie jaar aan:

1. Geïnspireerde en gemotiveerde leerkrachten en muzikaanbieders
2. Talentontwikkeling voor kinderen
3. Samenwerking tussen muziekverenigingen en scholen
4. Podia voor kinderen en een traditie van samen optreden
5. Een platform voor het verder werken aan structureel muziekonderwijs voor de toekomst

In 2022 is vooral ingezet op de samenwerking tussen muziekverenigingen en de scholen. Dat leidde ertoe dat twee scholen zijn gestart met talentontwikkeling, een podium voor kinderen en traditie van samen optreden (Leerlingenorkest 2.0: NPO).

Cijfers Méér Muziek in de Klas 2022

Deelnemende scholen _____	2
(De Mauritsius basisschool in Rheden en Kindcentrum De Wensvogel in Dieren)	
Deelnemende leerlingen _____	60
Leerlingenbereik passief _____	112
Muziekdocenten _____	5
Bereik ouders + familie _____	170
direct indirect via social media: onbekend	
Betrokken verenigingsleden _____	32
Overige betrokkenen extern _____	3
Betrokken docenten/ICC direct/indirect _____	10+
Lokale pers en media _____	1

Kiwanis Rheden

Lokale en regionale muziektafels, samenwerking private sector (Gazelle, muziekbakfiets*)

Cijfers Reizen in de Tijd 2022

Deelnemende scholen nieuwe pilotlessen _____	2
Deelnemende leerlingen _____	45
Betrokken medewerkers partners/vrijwilligers _____	8
Betrokken leerkrachten _____	2

Muziekverenigingen

Rondom het Leerlingenorkest 2.0 is een overleg ontstaan tussen de verenigingen in de regio en Cultuurbedrijf RIQQ. Vier keer per jaar komt het gezelschap bijeen om ambities, wensen en taakverdeling te formuleren om het muzikale leven en onderwijs in de regio aan te jagen. Zo kunnen zij actief bijdragen aan de vormgeving en uitvoering van een doorgaande, lange leerlijn, waardoor inzet van de Méér Muziek in de Klas-projecten in de school sneller en langduriger effect hebben.

Vanuit elke vereniging is een bestuurslid en/of muzikant betrokken bij de organisatie van het project. Zij overleggen met de projectleiders Cultuureducatie en NPO regelmatig over de voortgang van het project, organiseren actief mee en bij de afsluitende concerten spelen leden van de diverse verenigingen mee. Ook muziekdocenten, voorgedragen door de verenigingen voor de lessen op de scholen, nemen deel aan dit overleg. Op deze manier vervullen de verenigingen een sleutelrol in het project.

De samenwerking met de private sector kreeg verder vorm via de muziekbakfiets, gesponsord door Koninklijke Gazelle Dieren.

Muziekbakfiets april 2022

Omdat een geplande inspiratiebijeenkomst vanwege corona niet door kon gaan, werd als alternatief de zogenaamde muziekbakfiets ingezet op de scholen. Scholen die meedoen aan Méér Muziek in de Klas kregen een korte workshop aangeboden: bodypercussie en stem door ArtEZ-studenten. De studenten verschenen met een, door Koninklijke Gazelle beschikbaar gestelde, bakfiets vol instrumenten op de schoolpleinen. Op deze manier werden leerkrachten en leerlingen uitgenodigd om de komende tijd meer met muziek te doen. De muziekbakfiets is een initiatief van Méér Muziek in de Klas Lokaal.

Instrumentenkoffer

In 2022 is een start gemaakt met het vullen van de zogenaamde instrumentenkoffer: Cultuurbedrijf RIQQ beheert een collectie muziekinstrumenten die gebruikt worden tijdens de Méér Muziek in de Klas-lessen. De collectie bestaat vooralsnog uit kunststof trombones (p-bones), trompetten, slagwerkinstrumenten en klarinetten. Gaandeweg worden er meer instrumenten aan de koffer toegevoegd. Op deze manier zijn instrumenten toegankelijk gemaakt, die anders niet toegankelijk zijn voor kinderen.

Regionaal

Méér Muziek in de Klas Lokaal-Midden Gelderland is een samenwerking tussen de cultuurpunten uit de regio, te weten: Rozet Arnhem, Clink! Lingewaard, Fortewelzijn Overbetuwe, gemeente Renkum en Cultuurbedrijf RIQQ. Met deze lokale samenwerking ontstaat er een breed platform en netwerk van gemeentes, cultuuraanbieders, amateurverenigingen, schoolbesturen, ambassadeurs en ondertekenaars van het Méér Muziek in de Klas-convenant. Alle betrokken partijen zetten zich op eigen wijze in om muziek weer een vast onderdeel binnen het onderwijs te kunnen laten zijn.

Muziekdag Rozet

Tijdens een jaarlijks terugkerende muziekdag, die elk jaar door een van de kartrekkers uit het team wordt georganiseerd, wordt dieper ingegaan op liggende vraagstukken. Van financiering tot scholing, over de inhoud of uitvoering. Ieder jaar wordt er een overkoepelend thema gekozen voor de dag. De editie 2022 vond plaats in Rozet, waarbij de thema's spelenderwijs muziekonderwijs en werving uitgebreid aandacht kregen. Sprekers en workshopleiders waren onder andere Suzan Lukte, Patrick de Heus, Sander Waamelink en Sander Spaan.

Diverse projecten en activiteiten

Interne Cultuur Coördinatoren (ICC'ers)

In 2021 experimenteerde Cultuurbedrijf RIQQ met online bijeenkomsten voor de ICC'ers. In 2022 bleek voortzetting van deze werkwijze niet meer effectief of zelfs ongewenst: ICC'ers hadden vooral behoefte aan activiteit, contact en ontzorging. In 2022 kon die fysieke bijeenkomst echter niet plaatsvinden.

Natuurspeurders

Het in 2021 ontwikkelde format Natuurspeurders heeft in 2022 plaats kunnen vinden. Dit format is ontwikkeld door de Expertgroep Cultuureducatie Veluwezoom, dat bestaat uit: ICC'ers van IKC Dorpsschool Rozendaal, OBS De Lappendeken, OBS Koningin Emma en combinatie-functionarissen van Cultuurbedrijf RIQQ. 15 docenten uit onze regio gingen tijdens een actieve Natuurspeurders-workshop aan de slag met procesgerichte didactiek: hoe zet je met weinig middelen en eenvoudige vaardigheden het nieuwsgierige, creatieve brein van de kinderen (en jouzelf) aan? De docenten kregen praktische tips, informatie en handvatten om cultuur te integreren in hun reguliere lessen. De workshops werden verzorgd door zowel de ICC'ers zelf als een externe professionele teamcoach.

Kinderboekenweek

Samen met de Bibliotheek Veluwezoom organiseerde Cultuurbedrijf RIQQ een inspiratiemiddag voor leraren rondom het thema van de Kinderboekenweek Gi-Ga-Groen: natuur in je straat en overal om je heen.

Kinderboekenweekschrijfster Rian Visser en theatermaakster Hanneke de Jong gingen met een twintigtal aanwezige docenten aan de slag met eenvoudige opdrachten, materialen uit de natuur, tekst, tekenen, beweging en alles wat voor iedereen snel voorhanden was. Door de opdrachten zelf uit te voeren en te ervaren leerden docenten hoe weinig ervoor nodig is om een ruime fantasie aan te wakkeren en tot creatieve expressie te komen via woord, beeld, geluid of beweging.

Sjors Creatief en Sjors Sportief

De productie van Sjors Creatief is in 2022 opgegaan in het platform Rheden Ontdekt. Een projectleider van Sportbedrijf Rheden zorgt nu voor de productie van het boekje. Cultuurbedrijf RIQQ blijft betrokken voor onder andere de eindredactie en het aanleveren van content.

Jeugdfonds

Het jeugdfonds financiert onder meer cultuurcursussen voor kinderen die deze niet zelf kunnen betalen. Als onafhankelijke partij vervulde Cultuurbedrijf RIQQ ook in 2022 de rol van intermediair.

Bemiddeling

Cultuurbedrijf RIQQ bemiddelt tussen diverse cultuuraanbieders en scholen. In 2022 hebben we de volgende bemiddelingen gedaan:

In cijfers:

Deelnemende scholen CMK	5
Scholen Muziek opMaat/	2
Méérmuziek in de Klas	
Kinderen actieve deelname	60
Aanvraag Jeugdfonds Rheden	3
Begeleiding aanvraag andere gemeente	1
Deelnemende leerkrachten Kinderboekenweek	20
Deelnemende leerkrachten Natuurspeurders	15
Deelnemende muziekverenigingen	7
Betrokken externe professionals	8
Deelnemers muziekdag	40

CULTUURPARTICIPATIE

CULTUURPARTICIPATIE

Vanuit cultuurparticipatie zorgt Cultuurbedrijf RIQQ ervoor dat zo veel mogelijk inwoners van de gemeenten Rheden en Rozendaal in hun vrije tijd kunnen genieten van en deelnemen aan kunst en cultuur. Dat doen we onder meer door onze amateurkunstverenigingen te ondersteunen, door zelf initiatieven te nemen en door initiatieven van anderen te ondersteunen. Bij onze eigen initiatieven ligt de focus op mensen die minder met kunst en cultuur in aanraking komen en op sectoroverstijgende samenwerking.

Amateurkunstverenigingen

Amateurverenigingen konden vanaf het voorjaar van 2022 weer gezamenlijk repeteren en voorstellingen en bijeenkomsten organiseren. In totaal vroegen 28 verenigingen subsidie aan bij Cultuurbedrijf RIQQ, die ze ook ontvingen.

Theatervoorstelling Bij mij thuis

De theatervoorstelling Bij Mij Thuis ging, vanwege de vele positieve reacties onder jongeren in Rheden, in het voorjaar van 2022 in reprise. Opnieuw werd Bij mij thuis van Theater AanZ 14 keer gespeeld, waarvan zes keer voor middelbare scholen in de gemeente, één keer een buitenvoorstelling in Velp-Zuid en één keer voor Rhedense ambtenaren. Ook na deze ronde bleef de vraag naar een herhaling in 2023 komen, maar dit bleek organisatorisch helaas niet mogelijk.

Keti Koti

In 2022 organiseerde een gemeentelijke werkgroep een eenmalige Keti Koti-herdenking en -viering. Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom boden ondersteuning bij het maken en presenteren van een expositie in de Bibliotheek Dieren en de Bibliotheek Velp en aan de organisatie van een bijzondere bijeenkomst in de dorpskerk in Rheden.

Ouderenproject: Mens durf te leven!

In samenwerking met Beeldend Danstheater Telder uit Arnhem en journalist Marjon Weijzen uit Rheden startte in maart 2022 een bijzonder ouderenproject bij Zorginstelling Attent: Mens durf te leven! Twee trajecten van acht bijeenkomsten voor in totaal 30 deelnemers: dementerende ouderen en hun individuele begeleiders, inclusief drie presentaties voor familie en vrienden. In het voorjaar van 2023 vindt het derde traject plaats en overleggen we met Attent of een vervolg mogelijk is, omdat het project positief is ontvangen.

Denktank Kunst & Ouderen

De Denktank Kunst & Ouderen kwam in 2022 drie keer bij elkaar. Deze groep bestaat uit acht ouderen die meedenken over het aanbod van kunst & cultuur in de gemeente Rheden voor - met name - 55-plussers. Zo is in het kader van het 450-jarig jubileum van de gemeente Rheden het idee van een Rhedens volkslied verder uitgewerkt en worden de ideeën voor een programmering voor ouderen, waaronder het project Zilveren Zondag, dat door corona is stilgevallen, nieuw leven ingeblazen.

Jubileum 450 jaar Rheden

Als voorbereiding op het jubileum in 2023 nam Cultuurbedrijf RIQQ deel aan 5 bijeenkomsten van de gemeentelijke werkgroep Verbinding & Cultuur. Hieruit is deelname aan een kernteam ontstaan om deze uitgebreide viering met diverse culturele initiatieven te ondersteunen. Gezien de grote betrokkenheid van veel inwoners is veel tijd gaan zitten in het uitkristalliseren van de ideeën en plannen enerzijds, en de (financiële) mogelijkheden van deze jubileumviering anderzijds.

Overige projecten en werkzaamheden

Cultuurbedrijf RIQQ ondersteunde diverse initiatieven, zoals:

- Een project van een kunstenares die samen met inwoners overvloedige wol van de schaapskudde in Rheden gebruikte. Om te komen tot een kunstwerk.
- 'Samen Stenfert', een cultureel, goed afgestemd aanbod voor de Dierense wijk Stenfert, waarbij meerdere partijen betrokken zijn vanuit de integrale wijkaanpak. Als 'mede-buurtbewoner' is ook Cultuurbedrijf RIQQ hier vanuit De Bundel op aangesloten en droegen we een belangrijke sleutelfiguur uit de wijk aan.
- Afstemmingsoverleggen met jongerenwerkers van Inluzio Rheden, om vraag en aanbod op cultureel gebied beter op elkaar aan te laten sluiten, voor bijvoorbeeld Velp-Zuid en Dieren. Na de voorbereidingen in 2022 is de eerste stap gezet met een graffiti- en een hiphop-workshop. Hier wordt ook de link gelegd met de NPO-gelden en de koppeling met de buurthuis De Paperclip in Velp en De Oase in Dieren.

PROGRAMMERING

Cultuurbedrijf RIQQ is verantwoordelijk voor de programmering en exploitatie van openluchttheater De Pinkenberg en programmeert ook op Kasteel Middachten. De Pinkenberg is daarnaast een podium waar lokale amateurverenigingen tegen gereduceerd tarief kunnen optreden.

In de zomer van 2022 mochten we weer zonder beperkingen programmeren. Dat hebben we dan ook gedaan: muziek in de tuin van Kasteel Middachten, familievoorstellingen, dans, theater en muziek in Openluchttheater De Pinkenberg en feestelijke muziek tijdens de geërfdenconcerten.

Hoewel er bij de start van het openluchttheaterseizoen geen coronabeperkingen meer waren, was duidelijk merkbaar dat het publiek de weg naar voorstellingen nog maar mondjesmaat wist te vinden. Bij alle voorstellingen bleven de bezoekersaantallen achter ten opzichte van de aantallen van voor corona. Deze trend was ook in andere theaters merkbaar. Pas aan het einde van het seizoen liepen de bezoekersaantallen weer op en kwamen ze richting het oude niveau.

Openluchttheater De Pinkenberg

Renovatie

Begin 2022 raasde de storm Eunice over het land. Openluchttheater De Pinkenberg kwam hier niet ongeschonden uit: vele bomen waaiden om en vielen deels over de tribune. Ook de podiumoverkapping overleefde de storm niet. Delen van de tribune zijn gerepareerd en er is een nieuwe overkapping gekomen. Dit kon echter niet verdoezelen dat het theater nog steeds een grondige opknapbeurt nodig heeft. In 2022 is door de gemeente Rheden een nieuwe aanbesteding ingezet. Deze aanbesteding leverde echter geen geschikte partij op voor de uitvoering van de renovatie. In overleg met de gemeente wordt gekeken naar wat wel mogelijk is qua

renovatie. Uitgangspunt daarbij is dat nog voor het nieuwe seizoen een start wordt gemaakt.

Programma

Zowel in de tuin van Kasteel Middachten als in Openluchttheater De Pinkenberg werd door Cultuurbedrijf RIQQ weer een zeer divers geprogrammeerd. Verschillende disciplines (muziek, dans, (jeugd)theater) kwamen voorbij en in het aanbod van concerten was er voor ieder wat wils, van klassiek tot pop en van salsa tot kinderliedjes.

Kindervoorstellingen

In het openluchttheater vonden op de woensdagmiddagen de jaarlijkse kindervoorstellingen plaats. Eén voorstelling speelde twee keer op een middag, dus waren er zeven voorstellingen. Traditiegetrouw trok Dirk Scheele de meeste bezoekers. Daarnaast stond er een circus op het podium en waren er diverse theateervoorstellingen. Het totaal aantal bezoekers steeg ten opzichte van de coronajaren, maar was nog niet op het peil van voor die tijd.

7 kindervoorstellingen

1397 bezoekers

Overige voorstellingen

Het programma was gevarieerd: kamermuziekfestival ZOOM kwam terug met het Pannenkoekconcert, er was een Latin Party Night en voor de liefhebbers van klassieke muziek stond Concertgebouworkest Young weer op het podium. Vooral de 'nieuwe' voorstellingen als de Latin Party Night en het Kampvuurcafé zorgden voor veel bezoekers en een geweldige sfeer. Naast deze programmering kwamen enkele basisscholen met een musical, en kwamen Dansen bij Versteegh en Rhedelijk Cultureel weer terug als huurders van het theater.

Totaal:

- 22 voorstellingen/activiteiten
- 1 geannuleerde voorstelling
- 2407 bezoekers

waarvan verhuringen voor:

- 2 schoolmusicals
- 2 culturele organisaties
- 2 niet culturele organisatie
- Totaal ca. 1650 bezoekers

Kasteel Middachten

In de tuin van Kasteel Middachten organiseerden we vier zomerconcerten op zondag. Het bleek lastig te zijn artiesten te boeken, omdat er veel door corona afgelaste concerten moesten worden in gehaald. De samenwerking met Phion zorgde voor een mooi kamermuziekconcert en naast wat bekendere namen, zorgde met name de lokaal bekende Guus Tangelder Bigband voor een aardig bezoekersaantal.

- 4 geprogrammeerde voorstellingen
- 555 bezoekers

KUNST

KUNSTEN

Cultuurbedrijf RIQQ ondersteunt en stimuleert diverse initiatieven op het gebied van kunst en cultuur in de gemeente Rheden. Om deze ondersteuning handen en voeten te geven zijn, onder leiding van Cultuurbedrijf RIQQ, diverse werkgroepen en commissies actief. In deze commissies wordt nauw samengewerkt met inhoudelijk deskundigen op het gebied van de kunsten.

Commissie Incidentele Subsidie

Onder secretariaat van Cultuurbedrijf RIQQ bestaat de Commissie Incidentele Subsidie uit drie inwoners, die op vrijwillige basis deelnemen. Zij beoordeelden in vier rondes, verspreid over het jaar, de aanvragen voor een bijdrage aan specialere culturele evenementen. Cultuurbedrijf RIQQ ondersteunt deze commissie en voert de regeling uit. In 2022 zijn zes zeer diverse projecten ondersteund. Het ligt in de bedoeling het budget voor deze subsidie in de komende periode te verhogen en tegelijkertijd meer bekendheid te geven aan de mogelijkheden. Hiermee dagen we de Rhedense gemeenschap uit om te komen tot mooie nieuwe projecten op het gebied van kunst en cultuur.

Commissie Burgemeester de Bruinprijs

Cultuurbedrijf RIQQ biedt beroepskunstenaars die aan het begin van hun loopbaan staan en in de gemeente Rheden wonen, de mogelijkheid in aanmerking te komen voor de Burgemeester de Bruinprijs, de culturele aanmoedigingsprijs voor Rhedens talent. Aan de prijs is een bedrag van € 2.000.- verbonden. De commissie is op de achtergrond aan het werk geweest met het scouten van mogelijke kanshebbers voor deze aanmoedigingsprijs. De commissie heeft een beeldend kunstenaar op het oog, die mogelijk in 2023 deze prijs in ontvangst kan nemen. Cultuurbedrijf RIQQ ondersteunt deze commissie praktisch en inhoudelijk.

Werkgroep Beeldende Kunst (WBK)

De Werkgroep Beeldende Kunst adviseert, signaleert en informeert over beeldende kunst in de gemeente. Wat speelt er op dit moment? Hoe kan de beeldende kunst (nog) beter over het voetlicht komen? De werkgroep kan kunstenaars uitnodigen aan te sluiten bij bestaande projecten of bij plannen die - mogelijk samen met Cultuurbedrijf RIQQ - ontwikkeld worden. Professionele Beeldende Kunstprojecten kunnen worden ondersteund met advies, subsidieaanvragen en bemiddeling met externe partijen of collega-kunstenaars. De zes leden van de werkgroep WBK kwamen in 2022 zes keer bij elkaar om lopende zaken en ontwikkelingen op het gebied van beeldende kunst in de gemeente Rheden te bespreken. Cultuurbedrijf RIQQ ondersteunt deze werkgroep inhoudelijk en - deels - in de praktische uitvoering. Daarnaast organiseert de WBK, samen met de gemeente Rheden, de jaarlijkse schouw naar de staat van de beeldende kunst in de openbare ruimte in de gemeente.

Selectie Advies Commissie (SAC)

De SAC geeft advies aan de gemeente Rheden over aankoop van nieuwe beeldende kunst, het registreren ervan, het rouleren ervan binnen het gemeentehuis, de opslag en het onderhoud. Hieraan gekoppeld is de Beeldbank, het digitale archief van het kunstbezit van de gemeente. Deze is voor iedereen in te zien via www.beeldbankrheden.nl. De werkgroep, bestaande uit vier leden, is in 2022 één keer fysiek bij elkaar gekomen. Tijdens deze bijeenkomst is met name de opslag van de gemeentelijk kunstcollectie besproken. Nu er een nieuw gemeentehuis gebouwd wordt, moet men op zoek naar een oplossing voor de opslag van de kunstwerken. In het komend jaar wordt een voorstel geschreven waarbij ook het opzetten van een kunstuitleen wordt meegenomen.

ORGANISATIE

ORGANISATIE

Medewerkers

Het team van Cultuurbedrijf RIQQ bestond in 2022 uit acht medewerkers met een vast dienstverband en circa 30 vrijwilligers. De vrijwilligers werken bij diverse commissies en bij openluchttheater De Pinkenberg en bij Kasteel Middachten. In 2022 vonden veel personele wisselingen plaats en was er tijdelijk sprake van onderbezetting. Dit, samen met de gevolgen van corona en de aandacht die de fusie met de Bibliotheek Veluwezoom vroeg, had invloed op onze activiteiten. Een aantal activiteiten is doorgeschoven naar 2023. Inmiddels is de personele bezetting weer op orde en kan de organisatie er vol tegenaan.

Bestuurlijke fusie met de Bibliotheek Veluwezoom

In juni 2022 zijn Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom bestuurlijk gefuseerd. De eerste voorbereidingen om - op 1 januari 2024 - ook juridische te fuseren, zijn genomen. Er is een gezamenlijk Management Team (MT), beide organisaties hebben dezelfde directeur-bestuurder, dezelfde Raad van Toezicht (RvT) en vormen een fiscale eenheid. De nieuwe directeur-bestuurder geeft samen met het MT, de medewerkers, RvT, gemeenten en stakeholders de fusie verder vorm. Bij de ontwikkeling van het meerjarenbeleid spelen maatschappelijke ontwikkelingen een grote rol. Het doel daarbij is om zoveel mogelijk van betekenis te zijn voor de inwoners van Rheden, Renkum en Rozendaal. De provinciaal ondersteunende organisatie Rijnbrink begeleidt dit proces vanuit haar ervaring met en expertise op het gebied van multifunctionele organisaties en gecombineerde culturele instellingen. De fusie tussen de Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ biedt de bibliotheek onder meer kansen om haar kernfuncties 'ontmoeting en debat' en 'mensen in aanraking laten komen met kunst en cultuur' te versterken.

Financiën

We sluiten 2022 financieel positief af. Dit resultaat is positief omdat vacatures later zijn ingevuld dan gepland: de personeelskosten zijn lager dan begroot. Het positieve resultaat bestemmen we voor het ontwikkelen van nieuwe (culturele) programma's en voor de ontwikkeling van onze organisatie, mede in het perspectief van de fusie met de Bibliotheek Veluwezoom. Om de organisatieontwikkeling te bekostigen, inclusief de overgang naar een gezamenlijke cao, reserveren we middelen. De financiële positie van Cultuurbedrijf RIQQ is ondanks het positieve resultaat kwetsbaar. We zien het effect van stijgende kosten op onze begroting en een achterblijvende indexatie van de gemeentelijke subsidie. In 2023, nu de personele bezetting weer op orde is, gaat dit ons parten spelen. De financiële bedreiging brengt de kwaliteit en de continuïteit van onze dienstverlening in gevaar. En, in het verlengde hiervan, de financiële positie van Cultuurbedrijf RIQQ.

Governance Code Cultuur

Cultuurbedrijf RIQQ onderschrijft en hanteert de Governance Code Cultuur van harte. Goed bestuur, adequaat toezicht en transparantie zijn belangrijk voor het maatschappelijk verantwoord functioneren van professionele culturele organisaties. Deze landelijke code is een instrument dat aanstuurt op goed bestuur, op continuïteit van de organisatie en op vertrouwen die de culturele sector (daarmee) geniet in de Nederlandse samenleving. Cultuurbedrijf RIQQ is overgegaan van een stichting met bestuur naar een stichting met een directeur-bestuurder met Raad van Toezicht-model.

Code Diversiteit en Inclusie

In het verlengde van de Governance Code Cultuur ligt de Code Diversiteit en Inclusie. Het doel van deze code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Dit betekent onder andere dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: als maker, producent, werkende én publiek. Zo draagt iedereen er op eigen wijze aan bij.

Ook bij Cultuurbedrijf RIQQ streven we naar een organisatie waar iedereen zich gewaardeerd, gerespecteerd en gehoord voelt, ongeacht gelijkenissen of verschillen tussen eenieder. De code heeft aandacht, ook daar waar het gaat om het bereiken van diverse doelgroepen, maar mag nog steviger neergezet worden.

Fair Practice Code

De Fair Practice Code biedt een kader om duurzaam, eerlijk en transparant ondernemen en werken voor iedereen in de culturele en creatieve sector mogelijk te maken. Dit betekent bijvoorbeeld dat Cultuurbedrijf RIQQ kunstenaars en zzp'ers naar behoren honoreert en niet meegaat in de soms stilzwijgende verwachting dat 'kunstenaars het ook wel voor wat minder kunnen doen.' De code biedt een kader om loon naar werk in de culturele en creatieve sector te ondersteunen. Deze code blijven we ook in de toekomstige gefuseerde organisatie met de Bibliotheek Veluwezoom toepassen.

Duurzaamheid

Cultuurbedrijf RIQQ wil graag dat haar werkzaamheden bijdragen aan een gezonde aarde, voor nu en voor de toekomst. We zijn ons bewust van onze voetafdruk en proberen die nadrukkelijk klein te houden. Ook heeft het onze voorkeur om samen te werken met partners die zelf ook duurzaam werken. In 2022 is er samen met de Bibliotheek Veluwezoom een interne duurzaamheidsgroep gevormd, met medewerkers van beide organisaties. Zij adviseren over duurzaamheid binnen de organisatie in relatie tot onze bedrijfsvoering.

Bestuur/Raad van Toezicht

Het bestuur werd tot 27 juni 2022 gevormd door:

- Frits van Agggelen.
Consultant/sparringpartner
bestuurders/directeuren via Agnes en Partners VoF. Nevenfuncties: lid Adviesraad Sociaal Domein gemeente Rheden/Rozendaal, mentor vluchteling studenten U.A.F. en vrijwilliger bij Rode Kruis / unit Restoring Family Links.
- Leonore Das.
Organisatieadviseur Berenschot BV.
Nevenfunctie: lid bestuur Diva Dichtbij te Wehl.
- Harry Stoffels

Sinds 27 juni 2022 was er een Raad van Toezicht in plaats van een bestuur. De Raad van Toezicht werd vanaf 27 juni 2022 gevormd door:

- Paul van Roosmalen (lid en voorzitter).
Eenmanszaak Muwatallis.
Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht stichting Innoforte te Velp.
- Rob Hulstein.
Directeur basisonderwijs Stichting PPO De Link Renkum.
- Maarten Mookhoek.
Principal consultant bij Improven BV.
Nevenfuncties: lid Raad van advies stichting Possibilize.
- Frits van Agggelen.
Consultant/sparringpartner
bestuurders/directeuren via Agnes en Partners VoF. Nevenfuncties: lid Adviesraad Sociaal Domein gemeente Rheden/Rozendaal, mentor vluchteling studenten U.A.F. en vrijwilliger bij Rode Kruis / unit Restoring Family Links.
- Leonore Das.
Organisatieadviseur Berenschot BV.
Nevenfunctie: lid bestuur Diva Dichtbij te Wehl.

Sinds 1 augustus 2022 is Doeko Pinxt directeur-bestuurder van de Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ. Nevenfuncties: secretaris bestuur Stichting Cultuur in Renkum.

Personeelsvertegenwoordiging (PvT)

Na de bestuurlijke fusie per 1 juli 2022 met de Bibliotheek Veluwezoom is besloten tot een gezamenlijke personeelsvertegenwoordiging met Cultuurbedrijf RIQQ. Zes keer per jaar overleggen directeur en PvT over financiële, beleidsmatige en personele ontwikkelingen binnen de organisatie. De PvT heeft dezelfde bevoegdheden als een ondernemingsraad. Daarnaast heeft Cultuurbedrijf RIQQ een extern vertrouwenspersoon, met wie medewerkers kunnen overleggen als zij ongewenst gedrag ervaren.